

- ขาดผู้นำทางศาสนาที่นำเสนอวิธีการที่ปลูกฝังคุณธรรม

- ขาดการประสานงานกับหน่วยงาน

3. ทีมวิจัย และทีมอาสาวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิจัยเบื้องต้น มีส่วนร่วม
บริหารโครงการทุกขั้นตอน และทุกกระบวนการ

การดำเนินการระยะที่ 2

1. มีความรู้ความเข้าใจชัดและตระหนักสำนึกในการดำเนินการที่จะพัฒนาบริบทและ
ชุมชน วัด โรงเรียนของตนที่เป็นที่อาศัยให้อย่างตั้งใจ

2. รู้และเข้าใจบอกได้ว่าในอดีตมีวิธีการปลูกฝังคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น
จากพระ, ครู, ปราชญ์ และภูมิปัญญาในชุมชน

3. มีความต้องการที่จะปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กโดยผ่านเป็นคณะกรรมการที่จะ
ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนทุกกระบวนการของการดำเนินการปลูกฝัง
คุณธรรม(ความมีระเบียบวินัย)

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ควรมีการบูรณาการบางกิจกรรมเข้าด้วยกันได้จะสะดวก เช่น กิจกรรมการจัด

เวทีชุมชน และเวทีครูผู้บริหารเป็นต้น

9.2 ที่ปรึกษาทีมวิจัยเห็นว่าควรริบดำเนินการนำรูปแบบไปใช้ให้เร็วขึ้น

9.3 เพื่อด้านกระแสโลกาภิวัตน์ การปลูกฝังคุณธรรมต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน
และยั่งยืน

1. กิจกรรมที่ 5 เวทีกำหนดทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม

ด้านความมีระเบียบวินัย

2. วันที่ 25 กรกฎาคม 2550

3. สถานที่ ณ ศาลากลางบ้านนาดี

4. จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ทีมวิจัย จำนวน 30 คน
2. ทีมอาสา จำนวน 30 คน
3. ทีมเครือข่ายวิจัยชุมชน จำนวน 30 คน

5. วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อหาวิธีการ รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
2. เพื่อเก็บข้อมูลจากที่ประชุมในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

6. ขั้นตอน วิธีการ การกำหนดทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

6.1 ขั้นการนำเสนอทบทวนข้อมูลเพื่อนำไปตัดสินใจกำหนดทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

1. หัวหน้าโครงการได้นำเสนอทบทวนกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรมในอดีตผ่านกระดานบรื๊ฟ

วิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

บุคคล/สถานที่	วิธีการ/แนวทาง	สื่อ/แหล่งข้อมูล	มาตรการ/วิธีวัดและประเมิน
พระ	เป็นแบบอย่าง/เทศนาให้ฟัง	พิธีกรรม/วันสำคัญ	ความสนใจ
ครู	เป็นแบบอย่าง/จัดกิจกรรมที่หลากหลาย	ICT. /เอกสารหลักสูตร ฯลฯ	ทดสอบ/วัดพฤติกรรม
ปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้	ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง/เล่าสู่กันฟัง	พิธีกรรม/นิทาน พญาสรภัญญะ การเล่นในเทศกาล	ข้อห้าม,ปรับโทษ สังเกต
ภูมิปัญญา(ป้าชำโบสถ์ เครื่องใช้ ฯลฯ)	แหล่งศึกษาดูงาน	ดูงาน/ภาพวัด ของจริง	สังเกต

2. ร่วมกันสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

3. ทุกทีมร่วมกันระดมสมองในเรื่องวิธีการปลูกฝังคุณธรรม

6.2 ขั้นนำเสนอ

- ทีมวิจัย เสนอว่าควรหาเจ้าภาพหรือผู้รับผิดชอบแล้วจึงจัดทำในรูปแบบคณะกรรมการ
- ทีมอาสาวิจัย เสนอว่าวิธีการสมัยอดีตนั้นได้ผลดี ควรนำมาปรับปรุงแก้ไขบางส่วนให้เหมาะสมกับปัจจุบัน
- ทีมเครือข่ายชุมชน เสนอว่า ควรนำเสนอวิธีการในอดีตมาจัดทำเป็นการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นแกนนำ

6.3 ขั้นสรุป ทุกคนร่วมกันอภิปรายและสรุป ดังนี้

1. ควรรหาผู้รับผิดชอบเพื่อความชัดเจน
 - ที่ประชุมมอบหมายโรงเรียนบ้านนาดี
2. วิธีการปลูกฝังคุณธรรมความมีระเบียบวินัย
 - ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการนำปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นสื่อในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
3. รูปแบบหรือกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
 - ที่ประชุมเห็นชอบ
 1. ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างจัดทำแนวทางปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยจำนวน 15 คน
 2. ให้คณะกรรมการทั้ง 15 คน ร่วมจัดทำแนวทางดังกล่าว โดยให้จัดทำกระบวนการเรียนรู้ผ่านปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน
 3. คัดเลือกกรรมการจากที่ประชุม 15 คนดังนี้
 1. นายสมศักดิ์ แฝงพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาดี
 2. นายบุญเพ็ง ธานี ผู้ใหญ่บ้านนาดี
 3. นายสมพงษ์ โลทัง ผู้ใหญ่บ้านม่วงใหญ่
 4. นายคุณ พิมหาถิ่น ผู้ใหญ่บ้านห้วยหอย
 5. นายพรกร สาจะรี นักวิจัย
 6. นายรังสรรค์ คำพะทา นักวิจัย
 7. เด็กหญิงพิจิตรา คำพะทา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 8. เด็กหญิงวรรณภา จันทวัตร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 9. เด็กชายธีรพล ท้าวแก้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 10. นายปาน สีหพงษ์ นักวิจัย
 11. นายสนอง ส่งเสริม นักวิจัย
 12. นายธนา พันธวงษ์ ครู
 13. นางสาวบังอร จันทร์ถอด ครู
 14. นางเบญจใจพร เชื้อทอง ครู
 15. นายวิจิตร เชื้อทอง ครู
4. หัวหน้าทีมงานทั้ง 15 คน ประชุมด้วยความพร้อมเพรียงเพื่อหารูปแบบที่ชัดเจน โดยมีเงื่อนไขจากที่ประชุมให้มีการนำปราชญ์ และภูมิปัญญา

ท้องถิ่นเข้าร่วมในพิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2550 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี
ปิดการจัดกิจกรรม

7. ผลการดำเนินงาน ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 1, 2 ดังนี้

ข้อที่ 1 เพื่อหาวิธีการ รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า สมาชิกที่ประชุมให้มีการนำปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย เพราะเห็นว่า ผลการปลูกฝังคุณธรรมในอดีตของบ้าน วัด โรงเรียนบ้านนาดี มีการใช้ปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาดำเนินการ

ข้อที่ 2 เพื่อเก็บข้อมูลจากที่ประชุมในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า สมาชิกที่ประชุมเห็นชอบให้มีหน่วยงานหรือองค์กรรับผิดชอบโดยตรง สรุปรูปเป็นมติ ที่ประชุมมอบหมายให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาคุณธรรมประจำหมู่บ้านนาดี และแต่งตั้งคณะทำงานในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 15 คน และให้ดำเนินการ ร่างแนวทางดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน โดยให้นำมติที่ประชุมว่าควรมีปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมอยู่ด้วย

จึงเห็นว่าควรรับดำเนินการตามมติของสมาชิกในที่ประชุม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษาทีมวิจัย

- การระดมความคิดของบางกลุ่มที่อ่าน เขียนไม่คล่อง ควรใช้ครูเข้าไปช่วยเหลือ

8.2 ข้อเสนอแนะจากหัวหน้าโครงการวิจัย

- ข้อมูลจากที่ประชุม กิจกรรมครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐาน จึงควรวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มประเด็นในการประชุมคณะทำงาน กำหนดรูปแบบ, ตัวชี้วัดของการมีระเบียบวินัยต่อไป

1. กิจกรรมที่ 6 ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดการมี
คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียนบ้านนาดี

2. วันที่ 30 กรกฎาคม 2550

3. สถานที่ ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี

4. รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

คณะทำงานจากการเสนอของที่ประชุมครั้งที่แล้ว 15 คนดังนี้

1. นายสมศักดิ์ แฝงพงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาดี
2. นายบุญเพ็ง ธานี	ผู้ใหญ่บ้านนาดี
3. นายสมพงษ์ โลทั้ง	ผู้ใหญ่บ้านม่วงใหญ่
4. นายคุณ พิมหากัน	ผู้ใหญ่บ้านห้วยหอย
5. นายพรกร สาจะรี	นักวิจัย
6. นายรังสรรค์ คำพะทา	นักวิจัย
7. เด็กหญิงพิจิตรา คำพะทา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
8. เด็กหญิงวรรณภา จันทวัตร	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
9. เด็กชายธีรพล ท้าวแก้ว	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
10. นายปาน สีหพงษ์	นักวิจัย
11. นายสนอง ส่งเสริม	นักวิจัย
12. นายธนา พันธวงษ์	ครู
13. นางสาวบังอร จันทร์ถอด	ครู
14. นางเบญจใจพร เชื้อทอง	ครู
15. นายวิจิตร เชื้อทอง	ครู

5. วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1. เพื่อกำหนดตัวชี้วัดการมีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยบ้านนาดี
2. เพื่อร่างโครงร่างแนวทางหรือรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

6. ขั้นตอน(ขั้นตอน เนื้อหา วิธีการ)

6.1 หัวหน้าโครงการวิจัย นายโสวัฒน์ พรหมสุพรรณ พร้อมทั้งคณะทำงาน
15 ท่านได้ประชุมตามประเด็น ดังนี้

1. คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียนบ้านนาดี มีอะไรบ้าง
2. คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียนบ้านนาดี ดังข้อ 1. มีตัวชี้วัด
อะไรบ้าง

3. การกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวแล้วจะนำไปปลูกฝังคุณธรรมดังกล่าวได้อย่างไร

4. วิธีการหรือรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของบ้านนาดีเป็นอย่างไร

6.2 ผู้ร่วมประชุมได้ระดมความคิดเห็นที่หลากหลาย

นายบุญเพ็ง ธานี กล่าวถึงผลการประชุม และได้คัดสรรคุณธรรมไว้แล้วคือ

ด้านที่ 1 คุณธรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง คือการแต่งกาย

ด้านที่ 2 คุณธรรมความมีระเบียบวินัยในครอบครัว คือการอดออม

ด้านที่ 3 คุณธรรมความมีระเบียบวินัยในสังคม คือการตรงต่อเวลา

นางเบญจใจพร เชื้อทอง กล่าวว่า เมื่อที่ประชุมเห็นว่าคุณธรรมทั้ง 3 ด้านเหมาะสม การทำงานเพื่อกำหนดตัวชี้วัดดังกล่าวจึงควรจัดกลุ่ม 3 กลุ่มๆ ละด้านคุณธรรม

กลุ่มที่ 1 ด้านการแต่งกาย ประกอบด้วย

1. นายสมศักดิ์ แฝงพงษ์
2. นายสมพงษ์ โลทั้ง
3. เด็กชายธีรพล ท้าวแก้ว
4. นายรังสรรค์ คำพะทา
5. นายวิจิตร เชื้อทอง

กลุ่มที่ 2 ด้านการอดออม ประกอบด้วย

1. นายธนา พันธวงษ์
2. นายบุญเพ็ง ธานี
3. นายพากร สาจะรี
4. เด็กหญิงวรรณภา จันทวัตร
5. นางสาวบังอร จันทร์ถอด

กลุ่มที่ 3 ด้านการตรงต่อเวลา ประกอบด้วย

1. นางเบญจใจพร เชื้อทอง
2. นายคุณ พิมพากัน
3. เด็กหญิงพิจิตรา คำพะทา
4. นายปาน สีหวงษ์
5. นายสนอง ส่งเสริม

ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดคุณธรรม 3 ด้าน ดังนี้

กลุ่มที่	คุณธรรมด้าน	ตัวชี้วัด	วิธีวัดประเมินผล
1	การแต่งกาย	<p>1.1 <u>โรงเรียน</u> จัดระเบียบการแต่งกาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผม นักเรียนชายทรงเกรียน - ผม นักเรียนหญิงไม่ยาวเกินไหล่ - เสื้อผ้า ตามระเบียบของทางโรงเรียน <p>นักเรียนชายไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง</p> <ul style="list-style-type: none"> - รองเท้า ถูงเท้าสีให้เป็นไปตามระเบียบโรงเรียน <p>1.2 <u>บ้าน</u> ผู้ปกครองดูแล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนชายจะต้องแต่งตัวสุภาพ - นักเรียนหญิงจะต้องไม่ใส่เสื้อสายเดี่ยว - ทั้งหมด ไม่เลียนแบบนักแสดง 	
2	การรูดออม	<p>1. ลดรายจ่ายเพื่อเพิ่มรายได้ ซื่อเฉพาะที่จำเป็น</p> <p>2. มีการทำพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพรไว้ที่บ้านและหรือที่โรงเรียน</p> <p>3. นำสิ่งของเครื่องใช้ เช่น สมุดที่เหลือใช้ ประยุกต์ปรับนำมาซ่อมใช้ได้</p> <p>4. ลด ละ เลิกอบายมุข</p> <p>5. ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า</p> <p>6. ไม่กินของขบเคี้ยว ขนมหวาน</p>	
3	การตรงต่อเวลา	<p>1. มา-กลับ ตามกำหนดของโรงเรียน</p> <p>2. ส่งงาน-การบ้านตามกำหนด</p> <p>3. กระตือรือร้นที่จะทันเวลาในทุกสถานการณ์</p> <p>4. ไม่ผัดนัดโดยมีสมุดนัดส่วนตัว</p> <p>5. ทุกวิชาต้องทันเวลา</p>	

6.3 ระดมสมองกันทั้ง 15 คน ว่าควรจะนำตัวชี้วัดที่ไปจัดกระบวนการเรียน

การสอนในการสอดแทรก และในสาระสังคมฯ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.4 แนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมบ้านนาดี
ประกอบด้วย

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
1.ความหมายและ ความสำคัญของ คุณธรรม 1.1 ความมีระเบียบ วินัยการแต่งกาย 1.2 ความมีระเบียบ วินัยการอดออม 1.3 ความมีระเบียบ วินัยการตรงต่อ เวลา	1.มีความรู้ความเข้าใจ 2.บอกความสำคัญได้ 3.อธิบายถึงตัวชี้วัด คุณธรรม 3 ด้านได้	ศึกษา ค้นคว้า จัดทำ รายงานและมีการจัด แฟ้ม	4 ชั่วโมง	-สื่อ ICT. -เอกสาร
2.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบวินัยตนเอง (การแต่งกาย)	-ตระหนักและปฏิบัติ ตามได้ถูกต้อง	-กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ -การปฏิบัติจริง	10 ชั่วโมง	-ประเมิน พฤติกรรม -สังเกต พฤติกรรม จากการจัด กิจกรรม ประจำวัน
3.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบในครอบครัว (การอดออม)	-ปฏิบัติการเป็นผู้ อดออมตามตัวชี้วัด ได้	-กระบวนการพัฒนา ค่านิยมในการ อดออม ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก ขั้นที่ 2 ประเมินเชิง เหตุผล	10 ชั่วโมง	

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
		ขั้นที่ 3 กำหนดสิ่ง ค้าง ขั้นที่ 4 วางแผน ปฏิบัติจริง ขั้นที่ 5 ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม		
4. คุณธรรมความมี ระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)	-ปฏิบัติตนเป็นคนตรง ต่อเวลา -ร่วมมือการแก้ปัญหา ของการไม่ตรงต่อ เวลา	-กระบวนการเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง -การเรียนการสอน แบบบูรณาการ	10 ชั่วโมง	
การจัดเวทีคนดี 3 คุณธรรม	เพื่อให้นักเรียนเสนอ กิจกรรมทำความดี	จัดนิทรรศการ	6 ชั่วโมง	
รวม			40 ชั่วโมง	

หมายเหตุ นำไปจัดทำแผนการเรียนรู้

6.5 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดี

1. กิจกรรมประจำวัน

- กิจกรรมหน้าเสาธง
- กิจกรรมก่อนเลิกเรียน

2. กิจกรรมพิเศษ (วันสำคัญต่างๆ)

- วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- วันสำคัญของชาติไทย

3. กิจกรรมโฮมรูม (ทุกวันศุกร์ เวลา 15.00 – 16.00 น.)

- เชิญผู้รู้ ปรารพณ์-ภูมิปัญญามาเล่าสู่ฟัง
- บูรณาการเข้ากับคุณธรรมความมีระเบียบวินัยสู่การปฏิบัติจริง
ในชีวิตประจำวัน

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 ที่ประชุมสรุปคุณธรรมความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดี ดังนี้

ด้านที่	คุณธรรม	ตัวชี้วัด	จัดกระบวนการการสอน
1	ความมีระเบียบวินัย ในตนเอง(การแต่งกาย)	-ตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด -ไม่เลียนแบบนักแสดงที่ ไม่เหมาะสม -หญิงไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว	-การปฏิบัติจริง
2	ความมีระเบียบวินัย ในการรูดออม	-ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ -ซื้อเฉพาะสิ่งของจำเป็น -ปลูกพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร -ลดละเลิกอบายมุข -ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า -รับประทานอาหารไทย เป็นหลัก ไม่ซื้อขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน -ประยุกต์ใช้สิ่งของเหลือ ใช้มาทำประโยชน์	-กระบวนการเรียนรู้ที่ พัฒนาการรูดออม -โครงการคุณธรรม -โครงการสิ่งประดิษฐ์ -โครงการสำรวจ
3	ความมีระเบียบวินัย ในสังคม(ตรงต่อเวลา)	-มา-กลับโรงเรียนตาม กำหนด -ส่งงาน-การบ้านตาม กำหนด -กระตือรือร้นรับผิดชอบ ตนเองที่จะทันเวลา ทุกสถานการณ์ -ไม่ผัดนัดโดยมีสมุดนัด -รับผิดชอบส่งงานทุกวิชา	-การเรียนรู้การสอน บูรณาการ -ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม

7.2 วิธีการและรูปแบบที่จะปลูกฝังคุณธรรมความมีระเบียบโรงเรียนบ้านนาดี

- ที่ประชุมเห็นชอบ

7.2.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน

7.2.2 จัดบูรณาการกับกิจกรรมต่างๆ โดยปราชญ์/ภูมิปัญญา ร่วมสอน

- กิจกรรมประจำวัน

- กิจกรรมวันสำคัญ(วันพิเศษ)

- กิจกรรมโฮมรูม

7.3 กิจกรรม 7.2.1 — 7.2.2 จะต้องให้แล้วเสร็จภาคเรียนต่อไป

8. สรุปผลการดำเนินงาน พบข้อสรุปทุกขั้นตอน ตอบคำถามของจุดประสงค์

8.1 เพื่อกำหนดตัวชี้วัดการมีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียนบ้านนาดี

8.2 เพื่อร่างโครงสร้างแนวทางหรือรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้นักเรียนนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันได้

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษา เวลาที่จะทดลองรูปแบบมีน้อย กิจกรรมควรชัดเจน และครู/ปราชญ์ ควรประสานกันอย่างดี เพราะการปลูกฝังคุณธรรมจะต้องต่อเนื่องสม่ำเสมอ

9.2 ข้อเสนอแนะจากหัวหน้าทีมวิจัย เห็นว่า การนำโครงสร้างรูปแบบไปใช้ควรยืดหยุ่น จะดำเนินการไปด้วยดี และการเขียนแผนการสอนจะต้องละเอียด ตอบสนองผู้เรียน

10. กิจกรรมต่อไป

-การนำรูปแบบที่กำหนดไปปฏิบัติจริง และต้องมีการวัดและประเมินผลด้วย

3.3 กระบวนการวิจัยระยะที่ 3 นำรูปแบบที่สรุปได้ไปปฏิบัติในโรงเรียน

รายละเอียดการดำเนินงานในระยะที่ 3 ของแต่ละกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 นำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้นำไปปฏิบัติการในโรงเรียน

1. ชื่อกิจกรรม นำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้นำไปปฏิบัติการในโรงเรียน
2. วันดำเนินการ วันที่ 1 กรกฎาคม 2551
3. สถานที่ โรงเรียนบ้านนาดี กิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี

4. ผู้ร่วมดำเนินกิจกรรม

4.1 พระบุญไทย โอภาส	เจ้าอาวาสวัดบ้านนาดี ที่ปรึกษาทีมวิจัย
4.2 นายสมศักดิ์ แฝงพงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาดี ที่ปรึกษาทีมวิจัย
4.3 นายโสวัฒน์ พรหมสุพรรณ	ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าโครงการวิจัย
4.4 นายบุญเพ็ง ธานี	นักวิจัย
4.5 นายสมพงษ์ โลหัง	นักวิจัย
4.6 นายคุณ พิมพหำกัน	นักวิจัย
4.7 นายพาดร สาจะรี	นักวิจัย
4.8 นายรังสรรค์ คำพะทา	นักวิจัย
4.9 นายปาน สีหะวงษ์	นักวิจัย
4.10 นายสนอง ส่งเสริม	นักวิจัย
4.11 นายธนา พันธุวงศ์	นักวิจัย
4.12 นายวิจิตร เชื้อทอง	นักวิจัย
4.13 นางเบญจใจพร เชื้อทอง	นักวิจัย
4.14 เด็กหญิงพิจิตรา คำพะทา	นักวิจัย
4.15 เด็กหญิงวรรณภา จันทวัตร	นักวิจัย
4.16 เด็กชายธีรพล ท้าวแก้ว	นักวิจัย
4.17 นางสาวบังอร จันทร์ถอด	นักวิจัย

5. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการนำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้ไปปฏิบัติการในโรงเรียน

1. เพื่อนำร่างรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยบ้านนาดี นำไปทดลองปฏิบัติการในโรงเรียน
2. เพื่อ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เพื่อเป็นแบบอย่างการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

6. ขั้นตอนดำเนินการ การนำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้ไปปฏิบัติการ

6.1 ขั้นตอนการนำรูปแบบไปทดลองปฏิบัติการ

1. จัดกลุ่มนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือกันได้
2. วิเคราะห์กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมเพื่อบูรณาการตามสาระการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นให้สามารถนำมากำหนดการเรียนรู้ จัดทำคู่มือครูจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย เสนอผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้าทีมวิจัย

3. จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่เหมาะสม
4. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมตามคู่มือ
5. เก็บข้อมูลเป็นระยะ
6. วัดและประเมินผล
7. นำเสนอผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมต่อทีมวิจัย
8. ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนบ้านนาดี เป็นระยะ 3 เดือน เริ่มวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2551 จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยวิธีบูรณาการ

6.2 เนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม

1. ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม
 - ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย
 - ความมีระเบียบวินัยด้านการรูดออม
 - ความมีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา
2. คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง

การแต่งกาย มีตัวชี้วัดดังนี้

 - ผมนักเรียนชายทรงเกรียน
 - ผมนักเรียนหญิงยาวไม่เกินไหล่
 - เสื้อผ้า ตามระเบียบของโรงเรียนบ้านนาดี
 - นักเรียนชายไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง
 - รองเท้า ถุงเท้า ให้เป็นไปตามระเบียบโรงเรียน
3. คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในครอบครัว

การรูดออม มีตัวชี้วัด ดังนี้

 - ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ชื้อเฉพาะที่จำเป็น
 - มีการทำพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพรทั้งที่บ้านและโรงเรียน
 - ประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ
 - ลด ละ เลิกอบายมุข
 - ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า
 - ไม่กินขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน

4. คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในสังคม

การตรงต่อเวลา มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ไป-กลับ ตามกำหนดโรงเรียน
- ส่งงาน-การบ้านตามกำหนด
- กระตือรือร้นที่จะทันเวลาทุกสถานการณ์
- ไม่ผัดนัดโดยมีสมุดบันทึก
- ทุกวิชาต้องไม่ผัดนัด

6.3 จัดทำกำหนดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
1.ความหมายและ ความสำคัญของคุณธรรม 1.1 ความมีระเบียบ วินัยการแต่งกาย 1.2 ความมีระเบียบ วินัยการรูดออม 1.3 ความมีระเบียบ วินัยการตรงต่อเวลา	1.มีความรู้ความเข้าใจ 2.บอกความสำคัญได้ 3.อธิบายถึงตัวชี้วัด คุณธรรม 3 ด้านได้	ศึกษา ค้นคว้า จัดทำ รายงานและมีการจัด แฟ้ม	4 ชั่วโมง	-สื่อ ICT. -เอกสาร
2.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบวินัยตนเอง (การแต่งกาย)	-ตระหนักและปฏิบัติ ตามได้ถูกต้อง	-กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ -การปฏิบัติจริง	10 ชั่วโมง	-ประเมิน พฤติกรรม -สังเกต พฤติกรรม จากการจัด กิจกรรม ประจำวัน

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
3.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบในครอบครัว (การอดออม)	-ปฏิบัติการเป็นผู้ อดออมตามตัวชี้วัด ได้	-กระบวนการพัฒนา ค่านิยมในการ อดออม ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก ขั้นที่ 2 ประเมินเชิง เหตุผล ขั้นที่ 3 กำหนดสิ่ง ดีงาม ขั้นที่ 4 วางแผน ปฏิบัติจริง ขั้นที่ 5 ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม	10 ชั่วโมง	
4. คุณธรรมความมี ระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)	-ปฏิบัติตนเป็นคนตรง ต่อเวลา -ร่วมมือการแก้ปัญหา ของการไม่ตรงต่อ เวลา	-กระบวนการเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง -การเรียนการสอน แบบบูรณาการ	10 ชั่วโมง	
การจัดเวทีคนดี 3 คุณธรรม	เพื่อให้นักเรียนเสนอ กิจกรรมทำความดี	จัดนิทรรศการ	6 ชั่วโมง	
รวม			40 ชั่วโมง	

คู่มือครู กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย (12 สัปดาห์/40 ชั่วโมง)

1. กิจกรรมก่อนจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

การแต่งกาย

- สุภาพ เหมาะสมทั้งครู/นักเรียน
- ทรงผม ควรเรียบร้อย
- น้ำหอม แป้ง ไม่ควรมีกลิ่นแรงจนรำคาญ

สติ

- ทำสมาธิ หลับตา 1 – 5 นาที ก่อนทำกิจกรรม

เนื้อหา

- ศึกษาคู่มือ พร้อมที่จะประยุกต์ บูรณาการให้เหมาะสม
- เตรียมสื่อให้ครบ

สถานที่

- ห้องจัดกิจกรรมสะอาดดูสบายตา
- ควรมีเครื่องอุปกรณ์ สื่อที่พร้อมใช้

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

2.1) เป้าหมาย

1. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง (การแต่งกาย)
2. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)

2.2) รูปแบบการจัดกิจกรรม

นำเป้าหมายแปลงสู่พฤติกรรมแล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรม

ประจำวัน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 นักเรียนมีวินัย(ตนเอง)

- มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ทันทเวลา
- มาเรียนตรงตามกำหนด
- เก็บวางรองเท้าถูกต้องเป็นระเบียบ
- อุปกรณ์การเรียน สมุด กระเป๋า เป็นระเบียบ
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน

กิจกรรมที่ 2 ห้องเรียนเป็นระเบียบวินัย

- บน โต๊ะ ใต้ โต๊ะ และพื้นที่ที่มีความสะอาดน่าดู
- โต๊ะเก้าอี้จัดเป็นระเบียบ

- ถังขยะ ไม่ควาจัดเป็นระเบียบ
- หยากไข่ตามเพดาน ผนัง ห้องเรียน ไม่มี
- มีเวลากำหนดเปิด-ปิดไฟฟ้าอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมที่ 3 น่ารัก — น่าเรียน

- พูดทักทายด้วยภาษาที่สุภาพ (ค่ะ ครับ)
- ไม่ล้อหรือแซวให้เพื่อนเสียใจ
- ไม่ขบเคี้ยวขนมหวานขณะเข้าห้องเรียน
- นำสิ่งของเหลือใช้มาประยุกต์ซ่อมใช้ได้ อีก เช่น สมุด

กิจกรรมที่ 4 เด็กดีมีวินัย

1. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง (แต่งกาย)
2. ความมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ความมีระเบียบวินัยในสังคม (ตรงเวลา)

พฤติกรรมดังนี้

1. เสื้อผ้าที่บ้าน โรงเรียนต้องสะอาด
2. รู้จักนำเสื้อผ้าเก่ามาประยุกต์ใช้
3. รู้คุณค่าของน้ำ-ไฟฟ้า(ประหยัด)
4. กระตือรือร้นที่จะทำงาน-เรียน
5. ปฏิบัติต่อครูด้วยถ้อยคำและการกระทำที่เคารพ

กิจกรรมที่ 5 เอาใจใส่ก่อนเรียน

- สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย
- นั่ง หรือ ทำสมาธิก่อนมีการเรียนการสอน
- บันทึกความดีตามกิจกรรมประจำวัน
- บันทึกความดีของบุคคลที่มีความคุ้นเคยรอบข้าง เช่น (พ่อ, แม่, ผู้ปกครอง, พระภิกษุ, สามเณร, ครู และเพื่อน)

กิจกรรมที่ 6 พากเพียรแห่งความดี

- นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้บันทึกความดีของตนและคนคุ้นเคย
 - มีการประชุมก่อนแบ่งงาน ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น โครงการงานคุณธรรม
 - นำเสนอผลงานแห่งความดีเป็นระยะ (เดือนละ 1 ครั้ง)
- เช่น มีการเสนอโครงการงานคุณธรรม เป็นต้น

3. กระบวนการพัฒนาระเบียบวินัยจากกิจกรรมประจำอย่างต่อเนื่อง

ในการฝึกกิจกรรมประจำดังกล่าว ซึ่งในแต่ละเดือนมีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

เดือนที่ 1 รู้จักปฏิบัติ

เดือนที่ 2 ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

เดือนที่ 3 เขียนความรู้สึกจากผลการปฏิบัติ

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

เดือนที่ 1 อธิบายขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ได้

เดือนที่ 2 อธิบายความรู้สึกที่ได้ทำกิจกรรมนั้นๆ ได้

เดือนที่ 3 บอกเหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำกิจกรรมนั้นๆ และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนั้นๆ

4. การบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนของโครงการนี้แล้ว พบว่าได้จัดให้มีการ บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระ โดยจะเพิ่มเรื่องของนิยายความมีระเบียบวินัยในตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยมีครูดูแลการปฏิบัติกิจกรรมประจำให้ครบถ้วน ซึ่งต้องตกลงกันเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยอย่างแท้จริง

4.1 บูรณาการกลุ่มสาระภาษาไทย

ในโครงการมีหนังสือ สื่อบ้างๆ มากมาย บ้างก็มีราชาศัพท์ บ้างก็เป็นเรื่องราวดีๆ จากทั่วทุกมุมโลก บ้างก็เป็นเรื่องราวจากพระไตรปิฎก สามารถนำมาเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาได้ เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็บันทึกลงในสมุดบันทึกความดี หัวข้อ “บันทึกการอ่าน” นักเรียนจะได้ฝึกจับประเด็นสรุปสาระสำคัญ ฝึกคิดวิเคราะห์ว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร แม้แต่การ สวดมนต์ก็สามารถใช้ฝึกการอ่านได้

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องบันทึกความดีของตนเอง คนรอบข้าง ลงในสมุดบันทึกความดีทุกวัน เขียนเรียงความ นั่นคือฝึกการเขียนแก่ผู้เรียนนั่นเอง คุณครูสามารถดูได้ว่านักเรียนสะกดได้ถูกต้องหรือไม่ ใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่

ถ้าเทียบกับมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า สอดคล้องกับหลายมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น ท 1.1.1, ท 1.1.2, ท 2.1.1, ท.2.1.2, ท 3.1.1, ท 4.1.1 เป็นต้น

4.2 บูรณาการกลุ่มสาระคณิตศาสตร์

กิจกรรมที่ 2 จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 3 ครั้ง

1. ชื่อกิจกรรม จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
2. วันที่ดำเนินการ วันที่ 15 กรกฎาคม ถึง 30 กันยายน 2551
3. สถานที่
 - 3.1 บ้านนาดี
 - 3.2 บ้านม่วงใหญ่
 - 3.3 บ้านห้วยหอย
 - 3.4 โรงเรียนบ้านนาดี
4. ผู้ร่วมดำเนินการ นักวิจัย 30 คน
5. วัตถุประสงค์ของกิจกรรม
 - 5.1 เพื่อวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นระยะ
 - 5.2 เพื่อเตรียมข้อมูลผลสรุปเสนอต่อชุมชน
6. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 6.1 ขั้นที่ 1 - การสำรวจพฤติกรรม สถานการณ์สิ่งแวดล้อม การดำเนินการ
 ความมีระเบียบวินัยของชุมชนทั้ง 3 หมู่บ้าน ที่เกิดตามสภาพจริง ดังนี้
 - 1) โดยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับทีมวิจัยและทีมอาสา 30 คน
 - 2) แล้วนำเครื่องมือที่ดำเนินการเสร็จแล้วนำไปใช้จริง
 - 3) มีประเด็นคำถาม
 - 6.2 ขั้นที่ 2 - เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 โดยระดมความคิดร่วมกับทีมวิจัยและ
 ผู้ร่วมอาสาวิจัย วางแผน ทำงานร่วมกันเก็บข้อมูล และร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน
 ระเบียบวินัย เปิดโอกาสทุกคนให้ข้อคิด หลักการ เหตุผล และความคาดหวังที่จะนำไปสู่การพัฒนา
 รูปแบบ การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี
 - 6.3 ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ทีมวิจัยและทีมอาสา นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจได้ครั้งที่ 2 นำมาวิเคราะห์
 ตามลำดับ ดังนี้
 - 1) ตรวจสอบข้อมูล
 - 2) ทำตัวชี้วัดข้อมูล
 - 3) กำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออก
 - 4) สรุปข้อมูลที่ได้

สรุปวิเคราะห์ผลของกิจกรรมจะตอบคำถามของงานวิจัยได้ทุกข้อ เพราะกิจกรรมใน
 ระยะที่ 3 จะเป็นการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่มีทั้งหมดมาจัดเป็นแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม

ด้านความมีระเบียบ ทั้งด้านตนเอง การแต่งกาย ด้านครอบครัว การอดออม ด้านสังคม การตรงต่อเวลา โดยมีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมหลากหลายและมีคู่มือการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี ที่เป็นขั้นตอนสามารถปฏิบัติและนำไปใช้ได้ทุกคนได้ ศึกษาวิธีการทำงานและแก้ปัญหาไปตามกระบวนการจนโรงเรียนและชุมชนบ้านนาดี บ้านห้วยหอย บ้านม่วงใหญ่ เป็นชุมชนที่มีชื่อว่า ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

6.4 แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้าน ความมีระเบียบวินัย ดังนี้

1) โรงเรียนต้องมีการประสานงาน มีกระบวนการ มีส่วนร่วมกับชุมชน ให้เข้ามาร่วมพัฒนาวางแผนการปลูกฝังระเบียบวินัยนักเรียน โดยการระดมความคิดเห็นจากทุกคนที่มีส่วนได้เสีย เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียน

“...ถ้าทำผิดวินัยโรงเรียนให้นำหนังสือถึงผู้ปกครองโดยฝากกรรมการนักเรียนไป...”

2) โรงเรียนต้องกำหนดระเบียบของโรงเรียน ว่าด้วย ระเบียบวินัยเกี่ยวกับ

- การแต่งกาย/มารยาท
- การอดออม
- การตรงต่อเวลา

เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ถ้าข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...โรงเรียนควรเขียนระเบียบวินัยตัวใดๆ นักเรียนจะได้เห็นและไม่ผิดระเบียบ...”

3) โรงเรียนควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านวินัยและพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้น เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยใช้สื่อ นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลจุดประสงค์ ดังข้อมูลจากครูและนักเรียน

“...นิมนต์พระที่มีความรู้มาช่วยสอนและอบรมเด็ก...”

“...จัดอบรมครูเกี่ยวกับการสอนของการปลูกฝังคุณธรรมบ้าง...”

“...จัดสร้างแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย...”

4) ชุมชนต้องสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการแต่งกาย อดออม และตรงต่อเวลา ให้กับนักเรียน นั่นคือ ประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผล ข้อดี ข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องต่างๆ ได้ ถ้ามีข้อตกลง จากข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแล เมตตาต่อเด็ก...”

จากแนวทางการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดผลดังปฏิบัติแล้ว และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังกล่าว

กิจกรรมที่ 3 เวทีเสนอผลการทดลองรูปแบบสู่ชุมชนเพื่อพัฒนา

1. ชื่อกิจกรรม เวทีเสนอผลการทดลองรูปแบบสู่ชุมชน
2. วันที่ดำเนินการ วันที่ 15 สิงหาคม - 28 กันยายน 2551
3. สถานที่ โรงเรียนบ้านนาดี
4. ผู้ร่วมดำเนินการ นักวิจัย ทีมอาสาวิจัย และชุมชน จำนวน 50 คน
5. วัตถุประสงค์
 - 5.1 เพื่อนำเสนอรูปแบบที่ได้ต่อชุมชนให้เห็นสภาพปัจจุบันของระเบียบ วินัย นักเรียน
 - 5.2 เพื่อพัฒนารูปแบบที่ได้การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียน
 - 5.3 เพื่อนำเสนอขั้นตอนอย่างละเอียดของรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม ด้านความมีระเบียบ

วินัยนักเรียนต่อชุมชน เพื่อความยั่งยืน

6. ขั้นตอนการนำเสนอผลการทดลองรูปแบบปลูกฝังคุณธรรม
 - 6.1 ระยะที่ 1 วันที่ 15 สิงหาคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี
 - 6.2 เนื้อหา

สภาพปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหาด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่พบจากการทดลอง และร่วมกันสรุปประเด็นจากเวที เพื่อนำปัญหาจุดอ่อนมาพัฒนา

- 6.3 ระยะที่ 2 วันที่ 5 กันยายน 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี
- 6.4 เนื้อหา

นำเสนอเชิงเปรียบเทียบผลการทดลองรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนในเชิงพัฒนา จากระยะที่ 1 ระดมความคิดเห็นจากการปฏิบัติจริงที่เห็นความแตกต่าง ความก้าวหน้า และจุดอ่อนปัญหาที่พบเพื่อแก้ไขต่อไป

- 6.5 ระยะที่ 3 วันที่ 28 กันยายน 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี
- 6.6 เนื้อหา

นำเสนอรายละเอียดทุกขั้นตอนของรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชนที่เป็นรูปธรรม ที่สามารถจะเชื่อถือจากชุมชนได้ และให้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางปฏิบัติด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดีได้

7. ผลการดำเนินงาน

7.1 สถานที่และเวลานำเสนอข้อมูลมีความเหมาะสม เพราะใช้ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี ประหยัดค่าใช้จ่าย สะดวกการเดินทาง มีกิจกรรมเสนอข้อมูลการทดลอง รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนเป็น 3 ระยะๆ ละ 1 วัน มีเวลาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็น 3 ระยะดังกล่าว เพื่อจะดำเนินงานให้พัฒนาต่อเป็นระยะ

7.2 กลุ่มคนที่เข้าร่วมรับฟังและเสนอแนะข้อมูล เป็นไปตามความคาดหวัง เพราะมีทั้งที่ปรึกษางานวิจัย ทีมวิจัยหลัก ทีมอาสา ผู้นำชุมชน ประชุมอย่างพร้อมเพรียง

7.3 ขั้นตอน/เนื้อหาการนำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ทั้ง 3 ระยะ เหมาะสม เนื่องจากมีเอกสารรายงานความก้าวหน้า ระยะที่ 1, 2 เพื่อมอบให้กับผู้เข้าร่วมประชุม และมีสรุปเป็นประเด็น เพื่อให้เห็นภาพงานชัดเจนตามหัวข้อวิจัย

8. สรุปผลจากกิจกรรมที่ 3 สามารถตอบจุดประสงค์ได้ทุกข้อ ดังนี้

8.1 เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชนให้เห็นสภาพปัจจุบัน

8.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชน

8.3 เพื่อนำเสนอขั้นตอนรายละเอียดของรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ได้พัฒนาแล้วต่อชุมชนเพื่อความยั่งยืน

9. ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการกิจกรรมที่ 3 พบว่า

9.1 ให้มีการบูรณาการกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยเข้ากับทุกกิจกรรมในโรงเรียน

9.2 ครูทุกคนควรให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรม เพื่อความสะดวกและพัฒนาอย่างยั่งยืน

9.3 บ้าน วัด ชุมชน ควรด้านกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม

9.4 ทีมวิจัย เห็นควรว่า ชมรมคุณธรรมนำความรู้ น่าจะเป็นกิจกรรมที่ยั่งยืนต่อไป

10. กิจกรรมต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัยนี้ต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเวทีคืนข้อมูลและเสนอผลการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ โดยจะดำเนินการภายในวันที่ 30 กันยายน 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี โดยคณะวิจัยหลักได้กำหนด ชื่องานว่า “เปิดบ้านคุณธรรมชั้นนำ” โดยมีหนังสือราชการเชิญชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมงาน ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปทราบ

กิจกรรมที่ 4 สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ชื่อกิจกรรม สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. วันที่ดำเนินงาน วันที่ 30 กันยายน 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี
3. ผู้ร่วมงาน
 - ทีมวิจัย ทีมวิจัยอาสา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 80 คน
 - ตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
 - ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี
 - ตัวแทนครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธ/คุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
4. วัตถุประสงค์
 - 4.1 เพื่อวิเคราะห์สรุปผลกิจกรรมทั้งหมดตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 4.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาเสนอต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 4.3 เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
5. ขั้นตอน
 - 5.1 เตรียมความพร้อมก่อนนำเสนอ
 - 5.2 จัดประชาสัมพันธ์เสนองานวิจัย
 - 5.3 นำเสนอผลการวิจัยต่อชุมชน
 - 5.4 สะท้อนความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 5.5 สรุปการดำเนินงาน
6. สรุปผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน
 - 6.1 เตรียมความพร้อมก่อนนำเสนอ โดยทีมวิจัย
 - 6.1.1 นำเสนอข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1, 2 และ 3
 - 6.1.2 จัดนำเสนอเป็นภาพสรุปตามประเด็นคำถามวิจัย ประกอบด้วย
 - บริบท (สภาพก่อนดำเนินการวิจัย)
 - ปัจจัย (บทบาทหน้าที่ที่มีส่วนร่วมของการวิจัย)
 - กระบวนการมีส่วนร่วม (ขั้นตอนการดำเนินงาน) ให้สามารถปรับปรุง

ยึดหยุ่นได้

6.2 การประชาสัมพันธ์ โดยทีมวิจัยรับหน้าที่ประชาสัมพันธ์

6.2.1 นักเรียนบอกเล่าต่อผู้ปกครอง

6.2.2 ใช้สื่อเสียงตามสายประชาสัมพันธ์

6.2.3 หนังสือราชการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.3 กิจกรรมนำเสนอผลการวิจัยต่อชุมชน

อาศัยความร่วมมือกับทุกคน เพื่อให้เกิดความตระหนักและน่าสนใจ จึงมีความเห็นร่วมกันจัดงาน “เปิดบ้านคุณธรรม” โดยมีผู้นำชุมชน ผู้สนใจเข้าร่วม ตลอดจนเชิญผู้บังคับบัญชา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานเปิดงาน โดยถือว่าทุกคนร่วมเป็นเจ้าของร่วมกันในครั้งนี้

6.4 สะท้อนผลงานจากผู้เกี่ยวข้อง

ถือว่าเป็นเวทีใหญ่และเป็นเวทีสุดท้ายของโครงการวิจัยครั้งนี้ จึงเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่านที่ร่วมงาน “เปิดบ้านคุณธรรม” ครั้งนี้ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมอื่นๆ ต่อไป

6.5 สรุปผลการดำเนินงาน

ถือว่าเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่ชุมชน โดยทีมวิจัยหลักจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต ในแต่ละกิจกรรมมาสรุปทั้งส่วนที่ดีและที่น่าจะพัฒนา เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงผลการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. สรุปผลการดำเนินงาน สามารถตอบคำถามของจุดประสงค์ ดังนี้

7.1 เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลต่อกิจกรรมดังกล่าวได้เกิดกิจกรรมที่ใหม่จากการเสนอแนะจากชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย ดังนี้

- ชุมชนเกิดความตระหนักที่จะดูแลลูกหลานด้านระเบียบนักเรียน โดยวางมาตรการและหาทางพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมดังกล่าวร่วมกันอย่างมีระบบ

- นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากกิจกรรมที่ บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกัน จนเกิดเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการคุณธรรมพัฒนานิยของนักเรียน เป็นตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เข้าร่วมพัฒนากับอีก 24 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในภาคสงฆ์ 10 ระหว่างวันที่ 8 – 12 ตุลาคม 2551 ณ วัดพระพุทธบาท อำเภอห้วยราช จังหวัดชัยภูมิ

7.2 เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ผ่านการพัฒนาสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้เกิดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม

ด้านความมีระเบียบวินัยที่มีขั้นตอนรายละเอียดที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง เป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ ดังนี้

7.2.1 ให้มีบุคคลในชุมชนหรือปราชญ์ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นหาแนวทางปลูกฝังคุณธรรม ได้แก่ นายป่าน สิงห์วงษ์ และนายสนอง ส่งเสริม

7.2.2 ให้มีหน่วยงานหรือศูนย์พัฒนาคุณธรรมที่สะดวกดำเนินการ ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาดี

7.2.3 มีคณะดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมไม่ต่ำกว่า 15 คน เป็นผู้สร้างรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม

7.2.4 กำหนดคุณธรรมด้านความมีระเบียบไว้ชัดเจน ดังนี้

- ด้านที่ 1 วินัยในตนเอง ได้แก่ การแต่งกาย
- ด้านที่ 2 วินัยในครอบครัว ได้แก่ การอดออม
- ด้านที่ 3 วินัยในสังคม ได้แก่ การตรงต่อเวลา

7.2.5 จัดคณะทำงานด้านละ 5 คน เพื่อสร้างและกำหนดตัวชี้วัดของวินัยแต่ละด้าน (จากข้อ 4)

7.2.6 กำหนดตัวชี้วัด

7.2.7 จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนบ้านนาดี ใช้เวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง

7.3 เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีวิธีการและเทคนิค ดังนี้

7.3.1 ก่อนนำเสนอผลการวิจัย

- ใช้สื่อเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ทุกวัน
- ใช้นักเรียนเล่า/ชักชวน ผู้ปกครองให้ทราบ
- ใช้หนังสือราชการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ผู้สนใจทั่วไป
- อื่นๆ

7.3.2 ระหว่างดำเนินการนำเสนอผลการวิจัย

- จัดนิทรรศการผลงานนักเรียน เช่น โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
- แจกเอกสารที่ร่วมกันจัดทำสรุปเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- นำเสนอบนเวที

7.3.3 หลังการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดจากการวิจัย “กระบวนการมีส่วนร่วม บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียนบ้านนาดี

- ได้แก่ - ครูสามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมได้รับรางวัลครูดี
ในดวงใจ (ได้แก่ นางเบญจใจพร เชื้อทอง)
- ครูที่สามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมบูรณาการกิจกรรม
ยูวาทชาด สามารถนำไปจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการ
เลื่อนวิทยฐานะ (ได้แก่ นางสาวบังอร จันทร์ถอด)
 - นักเรียนสามารถจัดทำโครงการคุณธรรมวินัยดี 5 ดี
บ้านนาดี ชนะเลิศระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี เขต 4 ระดับเหรียญทองจากการประกวด
โครงการคุณธรรมจากคณะสงฆ์ 10
 - โรงเรียนบ้านนาดี เป็นโรงเรียนพัฒนาคุณธรรมดีเด่น
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
(โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ/คุณธรรมชั้นนำ)
โดยมี Best Practices ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรม
โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยโครงการคุณธรรม
และใช้สื่อ ICT

8. ข้อเสนอแนะ

จากทีมที่ปรึกษา

- การเรียนรู้คุณธรรม ควรให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ยั่งยืนในทางบวก จากผู้นำชุมชน
- การเผยแพร่รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม ควรให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชนด้วย
จากผู้สนใจทั่วไป

- รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนบ้านนาดี

ควรขยายผลต่อโรงเรียนอื่นๆ

จากหัวหน้าทีมวิจัย

- ชุมชนควรรหากระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาคุณธรรมด้านอื่นๆ ต่อไป

จะสามารถดำเนินการวิจัยด้วยตนเองได้

9. แผนงานต่อไป

เวทีนำเสนอผลการวิจัยตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชน เป็นกิจกรรมสุดท้ายของโครงการวิจัย
กระบวนการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
ของนักเรียนกรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านนาดี เขิงทีมวิจัย และคณะทำงานจะได้นำข้อมูลทั้งหมดไป
วิเคราะห์ สังเคราะห์ ลงความเห็น สรุป เป็นรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 3 ตลอดจนจัดทำรายงานฉบับ
สมบูรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2552 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสาเหตุของชุมชน โรงเรียน และวัด ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี
2. เพื่อสืบค้นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัย ในอดีต โดยปราชญ์ในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อหารูปแบบและแนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเรื่อง ความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี โดยบ้าน วัด และโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วม

1. สรุปผลการจัดกิจกรรม

ตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

วิเคราะห์ผลการทำกิจกรรมทั้งหมดในระยะที่ 1

1.1 จากการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดีโดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนในการค้นหาสภาพปัญหาและได้ข้อสรุปร่วมกันในการเลือกปัญหาที่จะนำมาพัฒนาดังนี้

- 1.1.1 ปัญหาด้านการแต่งกาย
- 1.1.2 ปัญหาด้านการตรงต่อเวลา
- 1.1.3 ปัญหาด้านมารยาท
- 1.1.4 ปัญหาด้านความสะอาด
- 1.1.5 ปัญหาด้านความสามัคคี
- 1.1.6 ปัญหาด้านการใช้จ่ายอย่างพอเพียง
- 1.1.7 ปัญหาด้านการปฏิบัติตามกติกาศาสนาและกฎเกณฑ์ในสังคม

1.2 จากการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาบ้าน วัดและชุมชนได้ร่วมกันเพื่อสืบค้นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยโดยปราชญ์ในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาที่พบ

1.3 การดำเนินกิจกรรม ได้หารูปแบบและแนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี โดยบ้าน วัด และโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมโดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2. การดำเนินการวิจัย มีเป้าหมายที่จะชี้แจงถึงสภาพปัจจุบันปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดีโดยได้จัดให้มีเวทีอบรมและประชุมร่วมกันตั้งแต่เวทีเด็กและเยาวชน เวทีสำหรับครูผู้สอนและผู้บริหาร เวทีสำหรับสมาชิกในชุมชน และเวทีสำหรับพระภิกษุสงฆ์ ตลอดจนมีการให้ความรู้เรื่องทักษะการวิจัยรวมทั้งการเก็บข้อมูลการสร้างเครื่องมือเพื่อช่วยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี

3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ในการดำเนินกิจกรรมได้ดำเนินการด้วยความเหมาะสมโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของทีมวิจัย ตั้งแต่การให้คำปรึกษา การกำหนดกิจกรรม โดยทีมงานวิจัยได้เข้าเฝ้าพบปะทบทวนหน้าที่ของตนเองพยายามร่วมกันปรับปรุงเครื่องมือต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีและครบถ้วน

4. วิธีการ/เครื่องมือ

วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น การจัดเวทีสำรวจสมาชิกในชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน การสัมภาษณ์และการสังเกต

5. เนื้อหาความรู้ที่นำมาใช้

ข้อมูลด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดีนั้นเป็นข้อมูลที่ได้มาจากผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนและเยาวชน เป็นข้อมูลที่ทีมวิจัยจะต้องนำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์

6. การพัฒนาศักยภาพของชุมชน บ้าน วัด โรงเรียนและทีมวิจัย

6.1 ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง เด็กนักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้

6.2 ทุกส่วนได้มีโอกาสร่วมงานกันและแสดงความคิดเห็น

6.3 ผู้ปกครอง ครู พระภิกษุสงฆ์ นักเรียนได้เข้าเฝ้าพบปะและทบทวนหน้าที่ของตนเอง

6.4 ทีมวิจัยและทีมอาสาวิจัยได้ทำงานร่วมกันด้วยความกลมเกลียวและได้พัฒนาความรู้

6.5 ทำให้ชุมชนเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสามัคคี

7. ปัญหา/อุปสรรค

7.1 ในการดำเนินกิจกรรมในระยะที่ 1 อยู่ในระหว่างที่ทุกท่านเกิดความร่วมมือและประสานงานกัน ทุกคนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ความคิดจึงแตกต่างกันไป

7.2 ทุกคนคิดว่าความคิดของตนเองสำคัญและถูกต้องจึงไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มักจะถกเถียงกันในเรื่องข้อมูลเสมอ

8. ข้อเสนอแนะ

ควรพัฒนาทีมงานวิจัยและทีมอาสาวิจัยให้มีความสามารถในการค้นหาข้อมูลเชิงลึกได้ด้วย ความถูกต้อง

ข้อสรุปจากการทำวิจัย

ทีมวิจัยได้ร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม 2549 เป็นต้นมา ได้ข้อสรุปจากการทำวิจัย ดังนี้

1. งานวิจัยทำให้เกิดอะไรบ้าง

1.1 ทีมวิจัยและทีมอาสาวิจัย

- เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
- เทคนิควิธีค้นหาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังเกต สอบถาม
- ได้รูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของ

นักเรียน โรงเรียนบ้านนาดี

1.2 สมาชิกในชุมชน/ผู้บริหาร/คณะครูในโรงเรียน

- ได้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาลูกหลาน
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยร่วมกัน

2. ผลการทำกิจกรรมมีความเชื่อมโยง ดังนี้

2.1 ต้องเพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ให้กับผู้นำและสมาชิกในชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

2.2 มีการนำเสนอข้อมูลให้สมาชิกในชุมชนได้ทราบเพื่อผลสะท้อนกลับในทางที่ดี

2.3 จะนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

ผลการดำเนินการระยะที่ 2 ศึกษาบริบทและศึกษารูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย

1. ผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

1.1 ได้ข้อมูลบริบทของชุมชน วัด โรงเรียน

1. ประวัติโรงเรียนบ้านนาดี

โรงเรียนบ้านนาดี ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2479 โดยขุนศรีขรภูมิรักษ์ นายอำเภอเดชอุดม นายสุข ยูพกรณ์ ศึกษาธิการอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี นายไชยพจน์ ภู่อำชัย สารวัตรศึกษาธิการอำเภอเดชอุดม เป็นผู้จัดตั้งครั้งแรกใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลนาเยีย 2” (วัดบ้านนาดี) และใช้ศาลาวัดบ้านนาดีเป็นที่เรียน จนถึง พ.ศ.2496 นายสุข ยูพกรณ์ ศึกษาธิการอำเภอเดชอุดม ได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านนาดี” ส่วนอาคารเรียนใช้ศาลาวัดตามเดิม

ต่อมาคณะครู เจ้าอาวาสประชาชนพร้อมใจกันปลูกหลังใหม่ขึ้นเป็นอาคารเอกเทศถาวรตามแบบ ป.1ข ของกระทรวงศึกษาธิการ สร้างขึ้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2509 ด้วยการบริจาคของคณะครู วัดประชาชน และเงินสมทบจากการพัฒนาชุมชนเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2525 ได้รับเงินบริจาคจากคณะผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีมาสร้างจนแล้วเสร็จ

รายนามผู้บริหารโรงเรียนตั้งแต่ก่อสร้างจนถึงปัจจุบันมีดังนี้

1. นายฟู	วงศ์มา	7 พ.ย. 2477 — 2479
2. นายโหม่ง	สายสุวรรณ	2479 — 2481
3. นายสทอน	รณยุทธ	2481 — 2482
4. นายทองสา	ศรีนวล	2482 — 2484
5. นายสิริ	สัมฤทธิ์	1 ส.ค.2484 — 11 ธ.ค.2484
6. นายโพธิ์	คำลุน	11 ธ.ค. 2484 — 31 ธ.ค.2485
7. นายวิเชียร	ศุภักษร	13 ม.ค. 2485 — 2 ก.ค. 2488
8. นายสมชาย	มีชาติ	12 ก.ค. 2488 — 10 ม.ค. 2489
9. นายอำคา	มิ่งมูล	10 ม.ค. 2489 — 1 ก.ย.2509
10. นายบุญเหลือ	คำลุน	1 ต.ค.2510 — 19 ต.ค. 2517
11. นายฮิต	ตระการไทย(ร.ก.)	19 ต.ค.2517 — 19 มิ.ย. 2519
12. นายสมศักดิ์	แสนทวีสุข	3 ก.ย. 2519 — 11 ธ.ค. 2525
13. นายประเสริฐ	บุญห่อ	11 ธ.ค. 2525 — 11 ธ.ค. 2527
14. นายปรีชา	เพียรชนะ	2 มี.ค. 2528 — 22 ต.ค. 2528
15. สิบเอกศักดิ์สิทธิ์	บุญประกอบ	12 พ.ค. 2529 — 8 ก.ค. 2542
16. นายวีระชัย	ศรีระดา	8 ก.ค. 2542 — ปัจจุบัน

พ.ศ. 2517 นายบุญเหลือ คำลุน ได้ไปช่วยราชการที่หมวดการศึกษา อำเภอเดชอุดม ได้มอบหมายงานในหน้าที่ ให้นายอิต ตระการไทย รักษาการแทน

พ.ศ. 2518 ได้รับงบประมาณสร้างถึงเก็บน้ำฝน จากกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2520 โรงเรียนได้ขยายโอกาสทางการศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วันที่ 30 ตุลาคม 2524 นายสนธิ กองมัลย์ มารักษาราชการครูใหญ่ โดยนายสมศักดิ์ แสนทวีสุข ย้ายไปดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านนาสว่าง

วันที่ 11 ธันวาคม 2525 นายประเสริฐ บุญห่อ ครูใหญ่ 4 ได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านนาดี

วันที่ 8 กรกฎาคม 2542 สิบเอกศักดิ์สิทธิ์ บุญประกอบ ได้รับคำสั่งย้ายสับเปลี่ยนกับ นายวีระชัย ศรีระดา ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเรือง

ได้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2526 เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ปัจจุบันนายสมศักดิ์ แฝงพงษ์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

1.1 เขตรับผิดชอบของโรงเรียนบ้านนาดีประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน

1. บ้านม่วงใหญ่ ตำบลนาดี กิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
2. บ้านนาดี ตำบลนาดี กิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
3. บ้านห้วยหอย ตำบลนาดี กิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 ผู้นำของแต่ละหมู่บ้าน

1. บ้านม่วงใหญ่ คือ นายสมาน ศิริมูล
2. บ้านนาดี คือ นายบุญเพ็ง ธานี
3. บ้านห้วยหอย คือ นายบุญชวน นักร้อง

1.3 จำนวนนักเรียนทั้งหมด

จำนวน 301 คน

1.4 จำนวนครูทั้งหมด

5.1 ครูชาย 8 คน

5.2 ครูหญิง 8 คน

รวม 16 คน

1.5 ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี คือ นายอ่อนตา ดวงแก้ว

2. ประวัติบ้านนาดี

มีบรรพบุรุษเดิมเป็นชาวจังหวัดศรีสะเกษ มาตั้งทำเลที่เห็นว่าอุดมสมบูรณ์ ไม่ทราบ พ.ศ. ที่แน่นอน เนื่องจากมีพืชผักอุดมสมบูรณ์ มีการสร้างบ้านเรือนขึ้น มีการจัดสร้างวัดเพื่อเป็นศูนย์รวม น้ำใจสืบทอดมาถึงปัจจุบัน โดยมีผู้นำหมู่บ้าน ดังนี้

ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดศรีสะเกษ ไม่ทราบ ปี พ.ศ.

ผู้ใหญ่จันทร์ แก้วชนะ เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ปี พ.ศ. 2480

ผู้ใหญ่อย่าง แก้วชนะ

ผู้ใหญ่นง คำลุน เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ปี พ.ศ. 2516 — 2528

ผู้ใหญ่นจันดี นามดี เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ปี พ.ศ. 2529 — 2543

ผู้ใหญ่นทวี ตะลินดา เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ปี พ.ศ. 2543 — 2548

ผู้ใหญ่นบุญเพ็ง ธาณี เป็นผู้ใหญ่นบ้าน ปี พ.ศ. 2548 — ปัจจุบัน

ปัจจุบันมี 183 หลังคา ประชากรประมาณ 773 คน ชาย 423 คน หญิง 350 คน อาชีพ ทำนาเป็นส่วนใหญ่ อาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อหัวเฉลี่ย 20,000 บาท การศึกษาในท้องถิ่น ปัจจุบัน มัธยมต้นมีพื้นที่โดยประมาณ 1747 ไร่

3. ประวัติบ้านห้วยหอย

เดิมเป็นหมู่บ้านนาดี ตำบลนาเยีย ได้แยกการปกครองออกจากบ้านนาดี หมู่ 10 เมื่อปี พ.ศ. 2539 มีจำนวนครัวเรือน 81 หลังคาเรือน ปัจจุบันเป็นบ้านห้วยหอย หมู่ที่ 5 ตำบลนาดี อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี ผู้ใหญ่นบ้านคนแรกชื่อ นายคุณ พินากัน ทิศเหนือจดบ้านนาดี ทิศตะวันออกจดโรงเรียนบ้านนาดี ทิศใต้จดทุ่งร้าง ทิศตะวันตกจดบ้านม่วง

วิถีชีวิตเป็นชุมชนที่มีการดำเนินชีวิตเรียบง่ายชาวชนบททั่วไป มีความเรียบง่าย มีการจัดตั้งกลุ่ม สมาชิกต่างๆ สมาชิกส่วนใหญ่ทำนาเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 20,000 บาท ปัจจุบันมีทั้งหมด 91 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร 550 คนเป็นชาย 300 คน หญิง 250 คน รับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี 6 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ประวัติบ้านม่วง

บ้านม่วงหมู่ที่ 9 เป็นหมู่บ้านที่แยกการปกครองออกจากหมู่ที่ 2 บ้านนาดี เมื่อ พ.ศ. 2542 มีจำนวนครัวเรือน 86 ครัวเรือนมีเนื้อที่ 60 ไร่ อาณาเขตทิศเหนือจดบ้านนาดี ทิศใต้จดบ้านห้วยหอย ทิศตะวันออกจดโรงเรียนและทิศตะวันตกจดทุ่งนา บ้านม่วงมีวิถีชีวิต แบบชนบททั่วไป มีความเป็นอยู่เรียบง่าย วัดเป็นศูนย์รวมน้ำใจเพื่อปฏิบัติกิจกรรมตามพุทธศาสนา และใช้วัดเป็นที่บำเพ็ญกุศลต่างๆของชุมชน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาเป็นหลัก และอาชีพรองคือรับจ้างทั่วไป

จำนวนประชากรทั้งหมด 435 คน เป็นชาย 250 คน เป็นหญิง 180 คน รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 20,000 บาท ผู้นำชุมชนได้แก่ นายสมพงษ์ โลทั้ง ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่นบ้านจนถึงปัจจุบัน

2. สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

2.1 ทีมวิจัยและทีมอาสาได้ดำเนินการศึกษาบริบทชุมชน วัด โรงเรียน บ้านนาดี โดยวิธีการสอบถามได้ความรู้และข้อมูลบริบทชุมชน วัด โรงเรียนเพิ่มเติม

2.2 ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ผู้นำชุมชนเกิดความรักและศรัทธาในการดำเนินงานที่จะทำให้อาณาเขต วัด โรงเรียน ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยได้ดี

2.3 ชุมชนรู้สึกตื่นตัวกระตุ้นให้ทุกคนร่วมมือกันที่จะปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กและเยาวชนของตน

2.4 โรงเรียนได้สร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมทุกกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2 ศึกษารูปแบบ วิธีการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ให้แก่เด็กในอดีตของบ้านวัดและโรงเรียน

1. ผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

1.1 ทีมวิจัยได้ข้อสรุปเป็นวิธีการที่ปลูกฝังคุณธรรมในอดีตของชุมชน วัด โรงเรียน บ้านนาดี ผ่านกิจกรรมเกมคู่กันดูภูมิปัญญาที่ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน เยาวชน

1.2 วิธีการรูปแบบที่ดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ได้มีการเปรียบเทียบทั้งในอดีต และปัจจุบันทำให้ทีมวิจัยเข้าใจในการดำเนินงานดีขึ้นมาก

1.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมวิจัยเกิดผลดังนี้

วิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

บุคคล/สถานที่	วิธีการ	สื่อ/แหล่งข้อมูล	มาตรการ/ วิธีการวัดผล
พระ	- เทศนา - เป็นแบบอย่างที่ดี	- พิธีกรรมทางศาสนา - วันสำคัญ	จากความสนใจ
ครู	- จัดกิจกรรมการเรียน การสอน - กิจกรรมประจำวัน - ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง - สื่อ ICT.	- เอกสารความรู้ - อธิบาย/บอกเล่า - ห้องจริยธรรม	ทดสอบ สังเกตพฤติกรรม สำรวจ
ปราชญ์ชุมชน (ผู้ดูแลพิธีกรรม ชุมชน)	- เล่าสู่กันฟัง - ปฏิบัติให้เห็นเป็น รูปธรรม	- นิทาน, เพลง, สรวักญะ, หมอลำ, การละเล่นใน เทศกาลต่างๆ - พิธีกรรมต่างๆ	สังเกต ข้อห้าม/ขะลำ
โบสถ์	ศึกษาดูงาน	ภาพวาดในโบสถ์	สำรวจ

3. สรุปผล

จากการดำเนินกิจกรรมเพื่อศึกษารูปแบบวิธีการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กในอิตตของบ้านวัดและโรงเรียน ทำให้ได้ข้อสรุปทั้งในอิตตและปัจจุบันว่าการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กนั้นผู้ใหญ่ควรทำเป็นแบบอย่างที่ดีและควรมีกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจากหลายวิธี แต่จะได้ผลจริงควรจะให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามีส่วนร่วมตั้งแต่

- ร่วมคิด
- ร่วมวางแผนงาน
- ร่วมปฏิบัติตามแผนงาน
- ร่วมประเมินผล
- ร่วมชื่นชมกับผลงาน

3.1 กิจกรรมการศึกษาบริบทของชุมชนและโรงเรียนบ้านนาดี

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านนาดี ว่าเดิมย้ายมาจากศรีสะเกษ แต่ไม่ทราบ พ.ศ. มีผู้ใหญ่บ้านจำนวน 6 คน มีจำนวน 183 ครัวเรือน ประชากร 773 คน ชาย 423 คน หญิง 350 คน อาชีพทำนา มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 20,000 บาทต่อปี

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านห้วยหอย หมู่ที่ 5 แยกมาจากบ้านนาดี มีจำนวน 91 ครัวเรือน ประชากร 550 คน ชาย 300 คน หญิง 250 คน อาชีพทำนารายได้เฉลี่ย 30,000 บาท

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านม่วง หมู่ที่ 3 แยกมาจากบ้านนาดี จำนวน 86 ครัวเรือน ประชากร 480 คน ชาย 260 คน หญิง 220 คน อาชีพทำนารายได้เฉลี่ย 25,000 บาท

3.2 ศึกษารูปแบบวิธีการการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กในอติของบ้าน วัด โรงเรียน

สรุปผลพบว่า

- ปราชญ์ หรือ ภูมิปัญญาที่สอนคุณธรรมในชุมชนในอติ

1. พระ ปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 ทำเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 เทศนาสั่งสอนด้วยการเล่านิทาน, สุภาษิต, ทำพิธีกรรมศาสนา, สรรกัญญะ

1.3 จัดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

2. ครู ปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมโดยผ่านกิจกรรมจากหลักสูตร หรือวิธีบูรณาการ

2.3 มีมาตรการการวัดประเมินผลจากแบบทดสอบ สังเกตและสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน

3. ปราชญ์/ผู้รู้ในชุมชน(พ่อใหญ่จำ, พ่อพราหมณ์สู่ขวัญ)ปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

3.2 สั่งสอนโดยวิธีเล่าสู่ฟังผ่านกิจกรรมพิธีกรรมเช่น บายศรีสู่ขวัญ, พิธีเลี้ยงปู่ตา, พิธีไถ่ตาแขก

3.3 สร้างกฎกติกา เช่น ปรับไหมข้อละลำ

4. สถานที่ที่สำคัญในชุมชน

4.1 ป่าช้า

4.2 โบสถ์

ปลูกฝังคุณธรรมด้วยการเป็นสื่อการเรียนรู้ให้ศึกษาคุณงามจริงและบอกเล่าสู่กันฟัง

3.3 บ้าน วัด โรงเรียนบ้านนาดี จะมีรูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียนอย่างไร

3.3.1 ผลจากที่ประชุมพบว่า ควรกำหนดคุณธรรมเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในตนเอง คือ การแต่งกาย
2. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในครอบครัว คือ การอดออม
3. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในสังคม คือ การตรงต่อเวลา

3.3.2 วิธีการที่จะดำเนินการให้ 7.3.1 ประสบความสำเร็จจากการระดมความคิดเห็นพบว่า ที่ประชุมมีมติเห็นชอบผู้รับผิดชอบหลักให้กับโรงเรียนบ้านนาดี เพราะปัจจุบันมีบุคลากรที่มีความพร้อม และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ชุมชนไว้วางใจให้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น วันสำคัญต่างๆ แต่ต้องมีส่วนร่วมกันทุกฝ่าย ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผล

3.3.3 รูปแบบของการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยชุมชนได้ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน 15 คน โดยให้มีหมู่บ้านละ 3-4 คน ร่วมกับโรงเรียนบ้านนาดีกำหนดแนวทางวิธีการ

3. สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

3.1 เพื่อวิเคราะห์สรุปผลกิจกรรม พบว่า หัวหน้าและผู้ช่วยวิจัยจะเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดที่จะสรุปผลวิเคราะห์ผลจากข้อมูลหรือระดมความคิดเห็นจากที่ประชุม เนื่องจากมีความหลากหลายจึงต้องมีวิธีการที่หลากหลาย และมีการกำหนดวิธีการ การวิเคราะห์ สรุปที่เป็นกระบวนการจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้

3.2 การเตรียมข้อมูลสรุปผลต่อชุมชน โดยที่ประชุมได้ซักซ้อมประเด็นคำถามจากการดำเนินการวิจัยจากระยะที่ 1-2 ตามกิจกรรมที่กำหนดและที่จะดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 4 เวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน

วันที่ 20 กรกฎาคม 2550

สถานที่ ณ โรงเรียนบ้านนาดี

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 80 คน

1. วัตถุประสงค์กิจกรรม

- 1.1 เพื่อประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงานระยะที่ 1 และ 2
- 1.2 เพื่อนำเสนอและรับรองข้อมูลผลการดำเนินงานระยะที่ 1 และ 2

3. สรุปผลจากกิจกรรม การคืนข้อมูลสู่ชุมชน ตอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

- 3.1 เพื่อประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงานระยะที่ 1 และระยะที่ 2
- 3.2 เพื่อนำเสนอ และรับรองข้อมูลผลการดำเนินงานระยะที่ 1 และระยะที่ 2

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดผลการวิจัยในระยะที่ 1 คือ

การดำเนินการระยะที่ 1

1. ชุมชนเข้าใจในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ว่า ต้องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

2. สภาพปัญหาสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อ การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ดังนี้

1. ด้านชุมชน

- ขาดการประสานงานกับผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบด้านการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการส่งเสริมปราชญ์/ภูมิปัญญาที่จะปลูกฝังคุณธรรม

2. ด้านโรงเรียน

- ขาดความชัดเจนของหลักสูตรในการพัฒนาคุณธรรม
- ขาดการประสานงานบ้าน วัด โรงเรียนในการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการนำปราชญ์ หรือภูมิปัญญามาสอดแทรกในการปลูกฝังคุณธรรม

3. วัด

- ขาดผู้นำทางศาสนาที่นำเสนอวิธีการที่ปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการประสานงานกับหน่วยงาน

3. ทีมวิจัย และทีมอาสาวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิจัยเบื้องต้น มีส่วนร่วมบริหารโครงการทุกขั้นตอน และทุกกระบวนการ

การดำเนินการระยะที่ 2

1. มีความรู้ความเข้าใจชัดและตระหนักสำนึกในการดำเนินการที่จะพัฒนาบริบทและชุมชน วัด โรงเรียนของตนที่เป็นที่อาศัยให้อย่างตั้งใจ
2. รู้และเข้าใจบอกได้ว่าในอดีตมีวิธีการปลูกฝังคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น จากพระ, ครู, ปราชญ์ และภูมิปัญญาในชุมชน
- 3.3 มีความต้องการที่จะปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กโดยผ่านเป็นคณะกรรมการที่จะดำเนินงานในรูปคณะกรรมการแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนทุกกระบวนการของการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรม(ความมีระเบียบวินัย)

กิจกรรมที่ 5 เวทีกำหนดทิศทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

วันที่ 25 กรกฎาคม 2550

สถานที่ ณ ศาลากลางบ้านนาดี

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. ผลการดำเนินงาน ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 1, 2 ดังนี้

ข้อที่ 1 เพื่อหาวิธีการ รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า สมาชิกที่ประชุมให้มีการนำปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย เพราะเห็นว่า ผลการปลูกฝังคุณธรรมในอดีตของบ้าน วัด โรงเรียนบ้านนาดี มีการใช้ปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาดำเนินการ

ข้อที่ 2 เพื่อเก็บข้อมูลจากที่ประชุมในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า สมาชิกที่ประชุมเห็นชอบให้มีหน่วยงานหรือองค์กรรับผิดชอบโดยตรง สรุปรูปเป็นมติ ที่ประชุมมอบหมายให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาคุณธรรมประจำหมู่บ้านนาดี และแต่งตั้งคณะทำงานในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 15 คน และให้ดำเนินการ ร่างแนวทางดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน โดยให้นามมติที่ประชุมว่าควรมีปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมอยู่ด้วย

กิจกรรมที่ 6 ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดการมีคุณธรรม
ด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียนบ้านนาดี

วันที่ 30 กรกฎาคม 2550

สถานที่ ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านนาดี

1. ที่ประชุมสรุปคุณธรรมความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดี ดังนี้

ด้านที่	คุณธรรม	ตัวชี้วัด	จัดกระบวนการการสอน
1	ความมีระเบียบวินัย ในตนเอง(การแต่งกาย)	-ตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด -ไม่เลียนแบบนักแสดงที่ ไม่เหมาะสม -หญิงไม่สวมเสื้อสายเดี่ยว	-การปฏิบัติจริง
2	ความมีระเบียบวินัย ในการรูดออม	-ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ -ซื้อเฉพาะสิ่งของจำเป็น -ปลูกพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร -ลดละเลิกอบายมุข -ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า -รับประทานอาหารไทย เป็นหลัก ไม่ซื้อขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน -ประยุกต์ใช้สิ่งของเหลือ ใช้มาทำประโยชน์	-กระบวนการเรียนรู้ที่ พัฒนาการรูดออม -โครงการคุณธรรม -โครงการสิ่งประดิษฐ์ -โครงการสำรวจ
3	ความมีระเบียบวินัย ในสังคม(ตรงต่อเวลา)	-มา-กลับโรงเรียนตาม กำหนด -ส่งงาน-การบ้านตาม กำหนด -กระตือรือร้นรับผิดชอบ ตนเองที่จะทันเวลา ทุกสถานการณ์ -ไม่ผัดนัดโดยมีสมุคนัด -รับผิดชอบส่งงานทุกวิชา	-การเรียนการสอน บูรณาการ -ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม

2.2 วิธีการและรูปแบบที่จะปลูกฝังคุณธรรมความมีระเบียบโรงเรียนบ้านนาดี

- ที่ประชุมเห็นชอบ

2.2.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.2 จัดบูรณาการกับกิจกรรมต่างๆ โดยปราชญ์/ภูมิปัญญา ร่วมสอน

- กิจกรรมประจำวัน

- กิจกรรมวันสำคัญ(วันพิเศษ)

- กิจกรรมโฮมรูม

2. ผลการดำเนินงานในระยะที่ 3 ของแต่ละกิจกรรมดังนี้

2.1 นำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้นำไปปฏิบัติการในโรงเรียน

1. ขั้นตอนดำเนินการ การนำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้ไปปฏิบัติการ

1.1 ขั้นตอนการนำรูปแบบไปทดลองปฏิบัติการ

1. จัดกลุ่มนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือกันได้

2. วิเคราะห์กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมเพื่อบูรณาการตามสาระการเรียนรู้

แต่ละช่วงชั้นให้สามารถนำมากำหนดการเรียนรู้ จัดทำคู่มือครูจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้าทีมวิจัย

3. จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่เหมาะสม

4. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมตามคู่มือ

5. เก็บข้อมูลเป็นระยะ

6. วัดและประเมินผล

7. นำเสนอผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมต่อทีมวิจัย

8. ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสำหรับ

นักเรียนบ้านนาดี เป็นระยะ 3 เดือน เริ่มวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2551 จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยวิธีบูรณาการ

2. เนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม

2.1 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม

- ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย

- ความมีระเบียบวินัยด้านการอดออม

- ความมีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา

2.2 คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง

การแต่งกาย มีตัวชี้วัดดังนี้

- ผมนักเรียนชายทรงเกรียน
- ผมนักเรียนหญิงยาวไม่เกินไหล่
- เสื้อผ้า ตามระเบียบของโรงเรียนบ้านนาดี
- นักเรียนชายไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง
- รองเท้า ถุงเท้า ให้เป็นไปตามระเบียบโรงเรียน

2.3 คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในครอบครัว

การรื้อดออม มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ซื้อเฉพาะที่จำเป็น
- มีการทำพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพรทั้งที่บ้านและโรงเรียน
- ประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ
- ลด ละ เลิกอบายมุข
- ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า
- ไม่กินขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน

2.4 คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในสังคม

การตรงต่อเวลา มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ไป-กลับ ตามกำหนดโรงเรียน
- ส่งงาน-การบ้านตามกำหนด
- กระตือรือร้นที่จะทันเวลาทุกสถานการณ์
- ไม่ผัดนัดโดยมีสมุดบันทึก
- ทุกวิชาต้องไม่ผัดนัด

3. จัดทำกำหนดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
1.ความหมายและ ความสำคัญของคุณธรรม 1.1 ความมีระเบียบ วินัยการแต่งกาย 1.2 ความมีระเบียบ วินัยการอดออม 1.3 ความมีระเบียบ วินัยการตรงต่อเวลา	1.มีความรู้ความเข้าใจ 2.บอกความสำคัญได้ 3.อธิบายถึงตัวชี้วัด คุณธรรม 3 ด้านได้	ศึกษา ค้นคว้า จัดทำ รายงานและมีการจัด แฟ้ม	4 ชั่วโมง	-สื่อ ICT. -เอกสาร
2.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบวินัยตนเอง (การแต่งกาย)	-ตระหนักและปฏิบัติ ตามได้ถูกต้อง	-กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ -การปฏิบัติจริง	10 ชั่วโมง	-ประเมิน พฤติกรรม -สังเกต พฤติกรรม จากการจัด กิจกรรม ประจำวัน
3.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบในครอบครัว (การอดออม)	-ปฏิบัติการเป็นผู้ อดออมตามตัวชี้วัด ได้	-กระบวนการพัฒนา ค่านิยมในการ อดออม ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก ขั้นที่ 2 ประเมินเชิง เหตุผล ขั้นที่ 3 กำหนดสิ่ง ดงาม ขั้นที่ 4 วางแผน ปฏิบัติจริง ขั้นที่ 5 ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม	10 ชั่วโมง	

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
4. คุณธรรมความมี ระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)	-ปฏิบัติตนเป็นคนตรง ต่อเวลา -ร่วมมือการแก้ปัญหา ของการไม่ตรงต่อ เวลา	-กระบวนการเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง -การเรียนการสอน แบบบูรณาการ	10 ชั่วโมง	
การจัดเวทีคดี 3 คุณธรรม	เพื่อให้ นักเรียน เสนอ กิจกรรมทำความดี	จัดนิทรรศการ	6 ชั่วโมง	
รวม	40 ชั่วโมง			

คู่มือครู กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย (12 สัปดาห์/40 ชั่วโมง)

1. กิจกรรมก่อนจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

การแต่งกาย

- สุภาพ เหมาะสมทั้งครู/นักเรียน
- ทรงผม ควรเรียบร้อย
- น้ำหอม แป้ง ไม่ควรมีกลิ่นแรงจนรำคาญ

สติ

- ทำสมาธิ หลับตา 1 – 5 นาที ก่อนทำกิจกรรม

เนื้อหา

- ศึกษาคู่มือ พร้อมทั้งจะประยุกต์ บูรณาการให้เหมาะสม
- เตรียมสื่อให้ครบ

สถานที่

- ห้องจัดกิจกรรมสะอาดดูสบายตา
- ควรมีเครื่องอุปกรณ์ สื่อที่พร้อมใช้

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

2.1) เป้าหมาย

1. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง (การแต่งกาย)
2. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)

2.2) รูปแบบการจัดกิจกรรม

นำเป้าหมายแปลงสู่พฤติกรรมแล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 นักเรียนมีวินัย(ตนเอง)

- มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ทันเวลา
- มาเรียนตรงตามกำหนด
- เก็บวางรองเท้าถูกต้องเป็นระเบียบ
- อุปกรณ์การเรียน สมุด กระเป๋า เป็นระเบียบ
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน

กิจกรรมที่ 2 ห้องเรียนเป็นระเบียบวินัย

- บนโต๊ะ ใต้โต๊ะ และพื้นที่ที่มีความสะอาดน่าดู
- โต๊ะเก้าอี้จัดเป็นระเบียบ
- ถังขยะ ไม่คว่ำคว่ำจัดเป็นระเบียบ
- หยากไข่ตามเพดาน ผนัง ห้องเรียน ไม่มี
- มีเวลากำหนดเปิด-ปิด ไฟฟ้าอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมที่ 3 น่ารัก – น่ารัก

- พูดทักทายด้วยภาษาที่สุภาพ (คะ ครับ)
- ไม่ล้อหรือแซวให้เพื่อนเสียใจ
- ไม่ขบถขวานนามหวนขณะเข้าห้องเรียน
- นำสิ่งของเหลือใช้มาประยุกต์ซ่อมใช้ได้ อีก เช่น สมุด

กิจกรรมที่ 4 เด็กดีมีวินัย

1. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง (แต่งกาย)
2. ความมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ความมีระเบียบวินัยในสังคม (ตรงเวลา)

พฤติกรรมดังนี้

1. เสื้อผ้าที่บ้าน โรงเรียนต้องสะอาด
2. รู้จักนำเสื้อผ้าเก่ามาประยุกต์ใช้
3. รู้คุณค่าของน้ำ-ไฟฟ้า(ประหยัด)
4. กระตือรือร้นที่จะทำงาน-เรียน
5. ปฏิบัติต่อครูด้วยถ้อยคำและการกระทำที่เคารพ

กิจกรรมที่ 5 เอาใจใส่ก่อนเรียน

- สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย
- นั่ง หรือ ทำสมาธิก่อนมีการเรียนการสอน
- บันทึกความดีตามกิจกรรมประจำวัน
- บันทึกความดีของบุคคลที่มีความคุ้นเคยรอบข้าง เช่น (พ่อ, แม่, ผู้ปกครอง, พระภิกษุ, สามเณร, ครู และเพื่อน)

กิจกรรมที่ 6 พากเพียรแห่งความดี

- นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้บันทึกความดีของตนและคนคุ้นเคย
 - มีการประชุมก่อนแบ่งงาน ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น โครงการงานคุณธรรม
 - นำเสนอผลงานแห่งความดีเป็นระยะ (เดือนละ 1 ครั้ง)
- เช่นมีการเสนอโครงการงานคุณธรรม เป็นต้น

3. กระบวนการพัฒนาระเบียบวินัยจากกิจกรรมประจำอย่างต่อเนื่อง

ในการฝึกกิจกรรมประจำดังกล่าว ซึ่งในแต่ละเดือนมีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

- เดือนที่ 1 รู้จักปฏิบัติ
- เดือนที่ 2 ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย
- เดือนที่ 3 เขียนความรู้สึกจากผลการปฏิบัติ

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

- เดือนที่ 1 อธิบายขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ได้
- เดือนที่ 2 อธิบายความรู้สึกที่ได้ทำกิจกรรมนั้นๆ ได้
- เดือนที่ 3 บอกเหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำกิจกรรมนั้นๆ และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนั้นๆ

4. การบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนของโครงการนี้แล้ว พบว่าได้จัดให้มีการ บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระโดยจะเพิ่มเรื่องของนิสัยความมีระเบียบวินัยในตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ และสังคม โดยมีครูดูแลการปฏิบัติกิจกรรมประจำให้ครบถ้วน ซึ่งต้องตกลงกันเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยอย่างแท้จริง

4.1 บูรณาการกลุ่มสาระภาษาไทย

ในโครงการมีหนังสือ สื่อบ้างๆ มากมาย บ้างก็มีราชาศัพท์ บ้างก็เป็นเรื่องราวดีๆ จากทั่วทุกมุมโลก บ้างก็เป็นเรื่องราวจากพระไตรปิฎก สามารถนำมาเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาได้ เมื่อ

อ่านเสร็จแล้วก็บันทึกลงในสมุดบันทึกความดี หัวข้อ “บันทึกการอ่าน” นักเรียนจะได้ฝึกจับประเด็นสรุปสาระสำคัญ ฝึกคิดวิเคราะห์ว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร แม้แต่การ สวดมนต์ก็สามารถใช้ฝึกการอ่านได้

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องบันทึกความดีของตนเอง คนรอบข้าง ลงในสมุดบันทึกความดีทุกวัน เขียนเรียงความ นั่นคือฝึกการเขียนแก่ผู้เรียนนั่นเอง คุณครูสามารถดูได้ว่านักเรียนสะกดได้ถูกต้องหรือไม่ ใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่

ถ้าเทียบกับมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า สอดคล้องกับหลายมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น ท 1.1.1, ท 1.1.2, ท 2.1.1, ท.2.1.2, ท 3.1.1, ท 4.1.1 เป็นต้น

4.2 บุรณาการกลุ่มสาระคณิตศาสตร์

กิจกรรมที่ 2 จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 3 ครั้ง

1. ชื่อกิจกรรม จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
2. วันที่ดำเนินการ วันที่ 15 กรกฎาคม ถึง 30 กันยายน 2551
3. สถานที่
 - 3.1 บ้านนาดี
 - 3.2 บ้านม่วงใหญ่
 - 3.3 บ้านห้วยหอย
 - 3.4 โรงเรียนบ้านนาดี
4. ผู้ร่วมดำเนินการ นักวิจัย 30 คน
5. วัตถุประสงค์ของกิจกรรม
 - 5.1 เพื่อวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นระยะ
 - 5.2 เพื่อเตรียมข้อมูลผลสรุปเสนอต่อชุมชน
6. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 6.1 ขั้นที่ 1 - การสำรวจพฤติกรรม สถานการณ์สิ่งแวดล้อม การดำเนินการ

ความมีระเบียบวินัยของชุมชนทั้ง 3 หมู่บ้าน ที่เกิดตามสภาพจริง ดังนี้

- 1) โดยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับทีมวิจัยและทีมอาสา 30 คน
- 2) แล้วนำเครื่องมือที่ดำเนินการเสร็จแล้วนำไปใช้จริง
- 3) มีประเด็นคำถาม

- 6.2 ขั้นที่ 2 - เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 โดยระดมความคิดร่วมกับทีมวิจัยและ

ผู้ร่วมอาสาวิจัย วางแผน ทำงานร่วมกันเก็บข้อมูล และร่วมวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน

ระเบียบวินัย เปิดโอกาสทุกคนให้ข้อคิด หลักการ เหตุผล และความคาดหวังที่จะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบ การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี

6.3 ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

- ทีมวิจัยและทีมอาสาสมัครข้อมูลที่ได้จากการสำรวจได้ครั้งที่ 2 นำมาวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบข้อมูล
- 2) ทำตัวชี้วัดข้อมูล
- 3) กำจัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออก
- 4) สรุปข้อมูลที่ได้

สรุปวิเคราะห์ผลของกิจกรรมจะตอบคำถามของงานวิจัยได้ทุกข้อ เพราะกิจกรรมในระยะที่ 3 จะเป็นการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่มีทั้งหมดมาจัดเป็นแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบ ทั้งด้านตนเอง การแต่งกาย ด้านครอบครัว การอดออม ด้านสังคม การตรงต่อเวลา โดยมีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมหลากหลายและมีคู่มือการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี ที่เป็นขั้นตอนสามารถปฏิบัติและนำไปใช้ได้ทุกคนได้ ศึกษาวิธีการทำงานและแก้ปัญหาไปตามกระบวนการจนโรงเรียนและชุมชนบ้านนาดี บ้านห้วยหอย บ้านม่วงใหญ่ เป็นชุมชนที่มีชื่อว่า ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

6.4 แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้าน ความมีระเบียบวินัย ดังนี้

1) โรงเรียนต้องมีการประสานงาน มีกระบวนการ มีส่วนร่วมกับชุมชน ให้เข้ามาร่วมพัฒนาวางแผนการปลูกฝังระเบียบวินัยนักเรียน โดยการระดมความคิดเห็นจากทุกคนที่มีส่วนได้เสีย เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียน

“...ถ้าทำผิดวินัยโรงเรียนให้นำหนังสือถึงผู้ปกครองโดยฝากกรรมการนักเรียนไป...”

- 2) โรงเรียนต้องกำหนดระเบียบของโรงเรียน ว่าด้วย ระเบียบวินัยเกี่ยวกับ
 - การแต่งกาย/มารยาท
 - การอดออม
 - การตรงต่อเวลา

เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ถ้าข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...โรงเรียนควรเขียนระเบียบวินัยตัวโตๆ นักเรียนจะได้เห็นและไม่ผิดระเบียบ...”

3) โรงเรียนควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านวินัยและพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้น เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยใช้สื่อ นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลจุดประสงค์ ดังข้อมูลจากครูและนักเรียน

“...นิมนต์พระที่มีความรู้มาช่วยสอนและอบรมเด็ก...”

“...จัดอบรมครูเกี่ยวกับการสอนของการปลูกฝังคุณธรรมบ้าง...”

“...จัดสร้างแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย...”

4) ชุมชนต้องสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการแต่งกาย ออคอม และตรงต่อเวลา ให้กับนักเรียน นั่นคือ ประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผล ข้อดี ข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องต่างๆ ได้ ถ้ามีข้อตกลง จากข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแล เมตตาต่อเด็ก...”

จากแนวทางการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดผลดังปฏิบัติแล้ว และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังกล่าว

สรุปผลจากกิจกรรมที่ 3 สามารถตอบจุดประสงค์ได้ทุกข้อ ดังนี้

1. เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชน ให้เห็นสภาพปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชน
3. เพื่อนำเสนอขั้นตอนรายละเอียดของรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ได้พัฒนาแล้วต่อชุมชนเพื่อความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการกิจกรรมที่ 3 พบว่า

1. ให้มีการบูรณาการกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยเข้ากับทุกกิจกรรมในโรงเรียน
2. ครูทุกคนควรให้ความร่วมมือกับทุกกิจกรรม เพื่อความสะดวกและพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. บ้าน วัด ชุมชน ควรด้านกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม
4. ทีมวิจัย เห็นควรว่า ชมรมคุณธรรมนำความรู้ น่าจะเป็นกิจกรรมที่ยั่งยืนต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

1. ชื่อกิจกรรม สรุปผลการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. วันที่ดำเนินงาน วันที่ 30 กันยายน 2551 ณ โรงเรียนบ้านนาดี
3. ผู้ร่วมงาน
 - ทีมวิจัย ทีมวิจัยอาสา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 80 คน
 - ตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
 - ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี
 - ตัวแทนครูผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธ/คุณธรรมชั้นนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
4. วัตถุประสงค์
 - 4.1 เพื่อวิเคราะห์สรุปผลกิจกรรมทั้งหมดตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 4.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาเสนอต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 4.3 เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
5. ขั้นตอน
 - 5.1 เตรียมความพร้อมก่อนนำเสนอ
 - 5.2 จัดประชาสัมพันธ์เสนองานวิจัย
 - 5.3 นำเสนอผลการวิจัยต่อชุมชน
 - 5.4 สะท้อนความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - 5.5 สรุปการดำเนินงาน
6. สรุปผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน
 - 6.1 เตรียมความพร้อมก่อนนำเสนอ โดยทีมวิจัย
 - 6.1.1 นำเสนอข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1, 2 และ 3
 - 6.1.2 จัดนำเสนอเป็นภาพสรุปตามประเด็นคำถามวิจัย ประกอบด้วย
 - บริบท (สภาพก่อนดำเนินการวิจัย)
 - ปัจจัย (บทบาทหน้าที่ที่มีส่วนร่วมของการวิจัย)
 - กระบวนการมีส่วนร่วม (ขั้นตอนการดำเนินงาน) ให้สามารถปรับปรุง

ยึดหยุ่นได้

สรุปผลการดำเนินงาน สามารถตอบคำถามของจุดประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลต่อกิจกรรมดังกล่าวได้เกิดกิจกรรมที่ใหม่จากการเสนอแนะจากชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย ดังนี้

- ชุมชนเกิดความตระหนักที่จะดูแลลูกหลานด้านระเบียบนักเรียน โดยวางมาตรการและหาทางพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมดังกล่าวร่วมกันอย่างมีระบบ

- นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากกิจกรรมที่ บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกัน จนเกิดเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการคุณธรรมพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน เป็นตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 4 เข้าร่วมพัฒนากับอีก 24 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในภาคสงฆ์ 10 ระหว่างวันที่ 8 – 12 ตุลาคม 2551 ณ วัดพระพุทธรบาท อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

2. เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ผ่านการพัฒนาสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้เกิดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยที่มีขั้นตอนรายละเอียดที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง เป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ ดังนี้

2.1 ให้มีบุคคลในชุมชนหรือปราชญ์ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นหาแนวทางปลูกฝังคุณธรรม ได้แก่ นายปาน สิงห์วงษ์ และนายสนอง ส่งเสริม

2.2 ให้มีหน่วยงานหรือศูนย์พัฒนาคุณธรรมที่สะดวกดำเนินการ ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาดี

2.3 มีคณะดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมไม่ต่ำกว่า 15 คน เป็นผู้สร้างร่างรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม

2.4 กำหนดคุณธรรมด้านความมีระเบียบไว้ชัดเจน ดังนี้

- ด้านที่ 1 วินัยในตนเอง ได้แก่ การแต่งกาย
- ด้านที่ 2 วินัยในครอบครัว ได้แก่ การอดออม
- ด้านที่ 3 วินัยในสังคม ได้แก่ การตรงต่อเวลา

2.5 จัดคณะทำงานด้านละ 5 คน เพื่อสร้างและกำหนดตัวชี้วัดของวินัยแต่ละด้าน (จากข้อ 4)

2.6 กำหนดตัวชี้วัด

2.7 จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนบ้านนาดี ใช้เวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง

3. เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีวิธีการและเทคนิค ดังนี้

3.1 ก่อนนำเสนอผลการวิจัย

- ใช้สื่อเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ทุกวัน
- ใช้นักเรียนเล่า/ชักชวน ผู้ปกครองให้ทราบ
- ใช้หนังสือราชการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ผู้สนใจทั่วไป
- อื่นๆ

3.2 ระหว่างดำเนินการนำเสนอผลการวิจัย

- จัดนิทรรศการผลงานนักเรียน เช่น โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
- แจกเอกสารที่ร่วมกันจัดทำสรุปเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- นำเสนอบนเวที

3.3 หลังการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดจากการวิจัย “กระบวนการมีส่วนร่วม บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียนบ้านนาดี ได้แก่ - ครูสามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมได้รับรางวัลครูดีในดวงใจ (ได้แก่ นางเบญจใจพร เชื้อทอง)
- ครูที่สามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมบูรณาการกิจกรรมยูวาทาชา สามารถนำไปจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการเลื่อนวิทยฐานะ (ได้แก่ นางสาวบังอร จันทร์ถอด)
- นักเรียนสามารถจัดทำโครงการคุณธรรมวินัยดี 5 ดี บ้านนาดี ชนะเลิศระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ระดับเหรียญทองจากการประกวดโครงการคุณธรรมจากคณะสงฆ์ 10
- โรงเรียนบ้านนาดี เป็นโรงเรียนพัฒนาคุณธรรมดีเด่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ/คุณธรรมชั้นนำ) โดยมี Best Practices ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยโครงการคุณธรรมและใช้สื่อ ICT

ข้อเสนอแนะ

จากทีมที่ปรึกษา

- การเรียนรู้คุณธรรม ควรให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ยั่งยืนในทางบวก จากผู้นำชุมชน
- การเผยแพร่รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม ควรให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชนด้วยจากผู้สนใจทั่วไป

- รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนบ้านนาดี
ควรขยายผลต่อโรงเรียนอื่นๆ

จากหัวหน้าทีมวิจัย

- ชุมชนควรหากระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อแก้ไขปัญหาคุณธรรมด้านอื่นๆ ต่อไป
จะสามารถดำเนินการวิจัยด้วยตนเองได้

แผนงานต่อไป

เวทีนำเสนอผลการวิจัยตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชน เป็นกิจกรรมสุดท้ายของโครงการวิจัย
กระบวนการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
ของนักเรียนกรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านนาดี เข่งทิมวิชัย และคณะทำงานจะได้นำข้อมูลทั้งหมดไป
วิเคราะห์ สังเคราะห์ ลงความเห็น สรุป เป็นรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 3 ตลอดจนจัดทำรายงานฉบับ
สมบูรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม 2552 ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อค้นหาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสาเหตุของชุมชน โรงเรียน และวัด ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี
2. เพื่อสืบค้นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในอดีต โดยปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
3. เพื่อหารูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดี โดย บ้าน วัด และโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในชุมชน พระสงฆ์ บ้านนาดี บ้านม่วงใหญ่ บ้านห้วยหอย นักเรียนโรงเรียนบ้านนาดี รวมทั้งสิ้น 2,109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ทีมวิจัย อาสาสมัครวิจัย เป็นเครื่องมือสำคัญ เครื่องมือที่เป็นเอกสารและอุปกรณ์ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งทีมวิจัยได้ช่วยกันสร้างขึ้น นอกจากนี้ยังมีเครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนา บรรยายปรากฏการณ์

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีดำเนินการ

ก่อนการดำเนินการ

ผู้วิจัยและคณะได้ไปสำรวจโดยจัดเวทีสอบถามสัมภาษณ์จากชุมชนถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับพื้นที่วิจัย ได้แก่ พื้นที่เคยทำวิจัยหรือไม่อย่างไร สภาพปัจจุบันปัญหา พร้อมทั้งความต้องการที่แท้จริงของชุมชน จึงได้ประสานชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ให้มีความพร้อมและมีส่วนร่วม นำข้อมูลที่ได้จัดทำโครงการ “กระบวนการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย” กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านนาดี อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี เสนอศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.)

ระหว่างดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการวิจัยตามโครงการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการและศึกษาสภาพปัญหาสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจในการทำโครงการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม
- กิจกรรมที่ 2 จัดเวทีศึกษาสภาพปัญหาสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน
 - เวทีที่ 1 สำหรับเด็กและเยาวชน
 - เวทีที่ 2 สำหรับครู ผู้บริหาร โรงเรียน
 - เวทีที่ 3 สำหรับสมาชิกในชุมชน
 - เวทีที่ 4 สำหรับวัด และพระภิกษุสงฆ์
- กิจกรรมที่ 3 ประชุมทีมวิจัย และอาสาสมัครทีมวิจัยเพื่อทำความเข้าใจด้านทักษะวิจัยเบื้องต้น และการบริหารโครงการ
- กิจกรรมที่ 4 อบรมอาสาสมัครเรื่องการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล
- กิจกรรมที่ 5 รายงานความก้าวหน้า ระยะที่ 1

ระยะที่ 2 การศึกษาบริบทพื้นฐานและการศึกษารูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียน มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 ศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน โรงเรียน วัด บ้านนาดี
- กิจกรรมที่ 2 ศึกษารูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
- กิจกรรมที่ 3 สรุปลวิเคราะห์ข้อมูล
- กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน
- กิจกรรมที่ 5 เวทีกำหนดการทำงานที่เหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
- กิจกรรมที่ 6 ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดการมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียน
- กิจกรรมที่ 7 รายงานความก้าวหน้า ระยะที่ 2

ระยะที่ 3 นำรูปแบบที่สรุปได้นำไปปฏิบัติในโรงเรียน มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมที่ 1 นำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้ไปปฏิบัติในโรงเรียน
- กิจกรรมที่ 2 จัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์เป็นระยะ
- กิจกรรมที่ 3 เวทีนำเสนอผลการทดลองรูปแบบสู่ชุมชนเพื่อพัฒนาต่อเป็นระยะ
- กิจกรรมที่ 4 สรุปผลการดำเนินการตลอดโครงการต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- กิจกรรมที่ 5 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

หลังจากการดำเนินการวิจัย การดำเนินการครั้งนี้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงความรู้ กระบวนการมีส่วนร่วม มีทักษะและเจตคติต่อการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียน ทั้งทีมวิจัย ทีมอาสา และผู้เกี่ยวข้อง เกิดการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ชุมชน โดยมีเจตคติในการจะสร้างความมีระเบียบวินัยให้กับเยาวชนลูกหลานของตนเองที่จะเติบโตเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผนงาน ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมผลงานร่วมกัน เพื่อให้ความยั่งยืนต่อไป

สรุปผลการดำเนินงานตอบจุดประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

จุดประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อค้นหาสภาพปัจจุบันปัญหาสาเหตุของชุมชน โรงเรียน และวัด ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน

จุดประสงค์ที่ 2 เพื่อสืบค้นวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในอดีตโดยปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

จุดประสงค์ที่ 3 เพื่อหารูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของโรงเรียนบ้านนาดี โดยบ้าน วัด โรงเรียน อย่างมีส่วนร่วม ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1

1. ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.1 ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์โครงการกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัดและโรงเรียนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กและเยาวชนกรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาดี กิ่งอำเภอเขาเยย จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการแบบมีส่วนร่วม

1.3 ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความตระหนักและมีเจตคติที่ดีต่องานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

1.4 ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันสร้างข้อตกลงร่วมกันในการพัฒนางานวิจัยในท้องถิ่นด้านคุณธรรมความมีระเบียบวินัย

2. ผลที่ได้จากการประชุม

2.1 ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.2 ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งที่เป็นเด็กนักเรียนและผู้ปกครองร่วมกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นอย่างดี

2.3 ผู้เข้าร่วมประชุมได้รู้จักกันตลอดจนได้วางแผนในการร่วมกิจกรรมที่มอบหมายสำเร็จ

2.4 ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 80 คน และได้มีผู้ที่มีความพร้อมสมัครเป็นอาสาสมัครงานวิจัยด้วยความสมัครใจที่ชัดเจน

2.5 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 80 คน แสดงถึงการได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี

3. ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุม

3.1 ในการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันในคราวต่อไปควรแจ้งล่วงหน้าหลายวันเพื่อให้มีการเตรียมความพร้อม

3.2 ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นที่ดีต่อศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ได้จัดการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้ลูกหลานในชุมชนนี้

3.3 หัวหน้าศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นฝากข้อคิดกับผู้เข้าประชุมในตอนท้ายของการประชุมวันนี้ นางมัสยา คำแหงได้ฝากข้อคิดกับผู้เข้าประชุมดังนี้

3.3.1 ต่อไปที่มวิทยต้องทำงานร่วมกันขอให้ทุกคนดูแลกันทั้งคนรอบข้างบางที่การนำพาเด็กผู้ใหญ่ก็ต้องดูด้วย การรับข่าวสารต่างๆต้องดูว่าข่าวสารนั้นถูกต้องหรือไม่

3.3.2 ภารกิจในเวลา 1 ปีครึ่ง ภาพของการทำงานวิจัยร่วมกันจะมีตลอดไป ผู้ปกครองก็จะได้ร่วมกันขอให้เข้ามาร่วมในทุกครั้ง

3.3.4 ฝากการทำงานการวิจัยเพื่อให้สำเร็จโดยส่งผลให้ (สกว.) นั้นมิใช่เพราะเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การพัฒนางานร่วมกันของคนในหมู่บ้านและชุมชน ทุกคนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมช่วยกัน

4. การจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

4.1 เปิดเวทีศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ ที่ส่งผลกระทบต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านนาดี

4.2 ภาพความชัดเจนของทีมวิจัยและทีมอาสาจะชัดเจนและมีกรอบการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้น

กิจกรรมที่ 2 เวทีสำหรับเด็กและเยาวชน

1. สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

จากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ระดมความคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาด้านความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนทุกกลุ่มได้หาข้อสรุปประเด็นที่เป็นปัญหาด้านความมีระเบียบวินัยร่วมกันในประเด็นที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขพร้อมทั้งได้ปรับชื่อของประเด็นที่เป็นปัญหาร่วมกันเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในด้านภาษาโดยได้ข้อสรุปดังนี้

1. การแต่งกายไม่เรียบร้อย
2. การไม่ตรงต่อเวลา
3. การขาดความสามัคคี
4. ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตนมารยาท
5. การปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม
6. การใช้ชีวิตแบบพอเพียง
7. การรักษาความสะอาด

2. ปัญหาและอุปสรรค

- 2.1 นักเรียนบางคนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
- 2.2 นักเรียนบางกลุ่มเถียงกันไปนำเสนอที่หน้าชั้น

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางครั้งต่อไป

- 3.1 การฝึกให้นักเรียนได้แสดงออกบ่อยๆจะเกิดความเคยชิน
- 3.2 ควรให้เด็กนักเรียนได้ร่วมกันระดมความคิดร่วมกับชุมชน

กิจกรรมที่ 2 เวทีครู ผู้บริหาร

สรุปว่า สาเหตุที่ทำให้เด็กขาดระเบียบวินัยนั้นมาจากหลายสาเหตุ เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านศักยภาพของแต่ละคนตลอดจนการเกิดมาจากครอบครัวและพื้นฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่คนใดคนหนึ่งจะมาแก้ปัญหาด้านความมีระเบียบวินัยคนเดียวคงไม่สำเร็จแน่ ดังนั้นทุกคนควรให้ความสำคัญในการตระหนักที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ร่วมกันทั้งพ่อแม่ ครู ผู้ปกครองและชุมชน การมีโครงการนี้เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ดี ขอให้ครูทุกคนมีความจริงใจที่จะทำงานร่วมกันก็พอ

กิจกรรมที่ 2 เวทีสมาชิกในชุมชน

1. สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

วิทยากรร่วมกับสมาชิกในชุมชนร่วมกันสรุปประเด็นของความมีระเบียบวินัย เพื่อจะทำเอาเป็นหลักในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กนักเรียนโดยเลือกประเด็นที่เหมือนกันมาเพียงประเด็นเดียว โดยสรุปได้ดังนี้

1. การแต่งกาย
2. การตรงต่อเวลา
3. มารยาท
4. ความสะอาด
5. ความสามัคคี
6. การใช้จ่ายอย่างพอเพียง
7. การปฏิบัติตามกติกากฎและกฎเกณฑ์ในสังคม

2. ปัญหาและอุปสรรค

2.1 สมาชิกในชุมชนต่างคนต่างอยากแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมจึงมีการชิงกันพูดในขณะที่สมาชิกคนอื่นกำลังพูดอยู่

2.2 การประชุมในครั้งนี้ใช้เวลาในตอนเย็นจึงเกิดความกังวลในเรื่องการเดินทางกลับบ้านของสมาชิกในชุมชนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวในเรื่องของความปลอดภัย

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางครั้งต่อไป

3.1 ในครั้งต่อไปควรจัดประชุมเปิดเวทีในเวลากลางวันจะสะดวกในการเดินทางมาร่วมประชุมทั้งไปและกลับ

3.2 ครั้งต่อไปจะได้พบปะกันและประชุมทีมวิจัยและอาสาสมัครทีมวิจัยเพื่อทำความเข้าใจด้านทักษะวิจัยเบื้องต้น

กิจกรรมที่ 2 เวทีสำหรับวัดและพระสงฆ์

1. สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

วิทยากรและผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุปประเด็นความไม่มีระเบียบวินัยจากการเปรียบเทียบเลือกเอาเฉพาะประเด็นที่เหมือนและคล้ายคลึงกัน จึงได้ประเด็นที่เป็นปัญหาและสาเหตุของปัญหาดังนี้

ประเด็นที่เป็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา
- มารยาท	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการฝึกฝน - สภาพครอบครัวขาดการเอาใจใส่ - ขาดตัวแบบที่ดีสำหรับการเป็นแบบอย่าง - เป็นนิสัยที่ติดตัวมาแต่เด็ก
- ความสะอาด	<ul style="list-style-type: none"> - ความมั่งง่าย - สภาพแวดล้อมของครอบครัว - การดูแลเอาใจใส่ของพ่อแม่ - ขาดความรับผิดชอบ
- การแต่งกาย	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบแต่งกายตามสบายและตามใจตนเอง - ขาดการชี้แนะในทางที่ถูกที่ควร - ชอบแต่งกายเลียนแบบจากสื่อทางโทรทัศน์และภาพยนตร์
- ความสามัคคี	<ul style="list-style-type: none"> - ความเห็นแก่ตัว - การชอบเอาชนะผู้อื่น - ขาดการอบรมชี้แนะ
- การใช้จ่ายแบบพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - พ่อแม่ชอบตามใจ - ชอบใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น - ใช้จ่ายสิ่งของตามกระแสนิยม - เกิดจากกิจนิสัยส่วนตัวที่ยากจะแก้ไข
- การปฏิบัติตามกติกาและกฎเกณฑ์ของสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในหมู่คณะ - เอร็ดเอาเปรียบคนอื่น - ขาดระเบียบวินัยในตนเอง - ขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนรอบข้าง - ไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม

วิทยากรได้แนะนำประเด็นหลัก 6 ประเด็นนี้จะต้องนำไปพัฒนาความไม่มีระเบียบวินัยของลูกหลานให้ได้โดยทุกอย่างต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติต่อไป

2. ปัญหาและอุปสรรค

2.1 เวลาเข้ากลุ่มทำกิจกรรมพระภิกษุสงฆ์อาจไม่สะดวกในการวางตัวเมื่ออยู่ในกลุ่ม

2.2 ขณะดำเนินกิจกรรมเกิดไฟฟ้าขัดข้องใช้เครื่องเสียงไม่ได้จึงทำให้เสียงดังไม่ชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะ/แนวทางครั้งต่อไป

3.1 ในการเปิดเวทีครั้งต่อไปทีมวิจัยและอาสาสมัครจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะเบื้องต้นของการวิจัย

3.2 หากทางโครงการวิจัยขอความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยหวังว่าคงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

กิจกรรมที่ 3 ประชุมทีมวิจัยและอาสาสมัครวิจัย

1. สรุปผลการทำกิจกรรม

จากการเปิดเวทีในครั้งนี้ทำให้นักวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของทักษะการวิจัยเบื้องต้นเป็นอย่างมาก ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดีเพราะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการทำกิจกรรมร่วมกัน

2. ปัญหา/อุปสรรค

2.1 พระสงฆ์บางรูปไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

2.2 ผู้เข้าร่วมประชุมมาสายต้องใช้เวลาในการรอ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 การเปิดเวทีในการประชุมร่วมกันบ่อยๆมีข้อดีที่ทุกคนได้มีส่วนร่วม

3.2 เสนอแนะทีมอาสาสมัครเตรียมอบรมเรื่องการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป

กิจกรรมที่ 4 อบรมอาสาสมัครเรื่องการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปผลจากการทำกิจกรรมในครั้งนี้

1.1 ทำให้นักวิจัยและทีมอาสาสมัครมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสืบค้นข้อมูลเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและประเด็นในการสืบค้นข้อมูลมากยิ่งขึ้น

1.2 นักวิจัยและทีมอาสาสมัครสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

1.3 ได้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

2. ปัญหา/อุปสรรค

2.1 ผู้เข้าอบรมมีความรู้และศักยภาพเฉพาะตัวที่แตกต่างกันจึงต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจในสาระบางเรื่องมากขึ้น

2.2 ทีมอาสาสมัครมีความคิดที่แตกต่างกันจึงถกเถียงในบางประเด็น

3. ข้อเสนอแนะจากการทำกิจกรรม

- 3.1 ควรใช้เวลาในการอบรมมากกว่านี้
- 3.2 งบประมาณยังน้อยสำหรับทีมวิจัยและทีมอาสาวิจัย
- 3.3 ควรเสนอแนะให้ผู้เข้าอบรมแสดงความคิดเห็นร่วมกันให้มากขึ้น

และให้ยอมรับฟังเหตุผลของกันและกัน

ระยะที่ 2

กิจกรรมที่ 1

1. สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

- 1.1 ทีมวิจัยและทีมอาสาได้ดำเนินการศึกษาบริบทชุมชน วัด โรงเรียน บ้านนาดีโดยวิธีการสอบถามได้ความรู้และข้อมูลบริบทชุมชน วัด โรงเรียนเพิ่มเติม
- 1.2 ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ผู้นำชุมชนเกิดความรักและศรัทธาในการดำเนินงานที่จะทำให้บ้าน วัด โรงเรียน ปลุกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยได้ดี
- 1.3 ชุมชนรู้สึกตื่นตัวกระตุ้นให้ทุกคนร่วมมือกันที่จะปลุกฝังคุณธรรมให้เด็กและเยาวชนของตน
- 1.4 โรงเรียนได้สร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกคุณธรรมทุกกิจกรรม

2. ปัญหา/อุปสรรค

- 2.1 ผู้ปกครอง/ชุมชนบางคนยังไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากกลัวความผิดเมื่อบอกข้อมูลที่ถูกสัมภาษณ์
- 2.2 หมู่บ้านมีอาชีพทำนา ค้าขาย จึงเป็นอุปสรรคด้านเวลาในการเก็บข้อมูล
- 2.3 การกำหนดเวลา 2 วันน้อยไปสำหรับเก็บข้อมูลบริบทชุมชน

3. ข้อเสนอแนะจากการทำกิจกรรม

- 3.1 ทีมวิจัยและทีมอาสาควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่จะปลุกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้ลูกหลานตนเอง
- 3.2 ทีมวิจัยต้องใช้เวลาให้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล เช่น เวลาว่าง กลางคืน เช้า

กิจกรรมที่ 2

1. สรุปผล

จากการดำเนินกิจกรรมเพื่อศึกษารูปแบบวิธีการ การปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กในอศิตของบ้านวัดและโรงเรียน ทำให้ได้ข้อสรุปทั้งในอศิตและปัจจุบันว่าการปลุกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของเด็กนั้นผู้ใหญ่ควรทำเป็นแบบอย่างที่ดีและ

ควรมีกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจากหลายวิธี แต่จะได้ผลจริงควรจะทำให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามีส่วนร่วมตั้งแต่

- ร่วมคิด
- ร่วมวางแผนงาน
- ร่วมปฏิบัติตามแผนงาน
- ร่วมประเมินผล
- ร่วมชื่นชมกับผลงาน

กิจกรรมที่ 3

1. ผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

1.1 กิจกรรมการศึกษาบริบทของชุมชนและโรงเรียนบ้านนาดี

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านนาดี ว่าเคยย้ายมาจากศรีสะเกษ แต่ไม่ทราบ พ.ศ. มีผู้ใหญ่บ้านจำนวน 6 คน มีจำนวน 183 ครัวเรือน ประชากร 773 คน ชาย 423 คน หญิง 350 คน อาชีพทำนา มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 20,000 บาทต่อปี

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านห้วยหอย หมู่ที่ 5 แยกมาจากบ้านนาดี มีจำนวน 91 ครัวเรือน ประชากร 550 คน ชาย 300 คน หญิง 250 คน อาชีพทำนารายได้เฉลี่ย 30,000 บาท

- ได้ข้อมูลบริบทชุมชนบ้านม่วง หมู่ที่ 3 แยกมาจากบ้านนาดี จำนวน 86 ครัวเรือน ประชากร 480 คน ชาย 260 คน หญิง 220 คน อาชีพทำนารายได้เฉลี่ย 25,000 บาท

1.2 ศึกษารูปแบบวิธีการการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยให้แก่เด็กในอิตติของบ้าน วัด โรงเรียน

สรุปผลพบว่า

- ปราชญ์ หรือ ภูมิปัญญาที่สอนคุณธรรมในชุมชนในอดีต

1. พระ ปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 ทำเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 เทศนาสั่งสอนด้วยการเล่านิทาน, สุภาษิต, ทำพิธีกรรมศาสนา, สรรกัญญะ

1.3 จัดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

2. ครู ปลูกฝังคุณธรรมด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมโดยผ่านกิจกรรมจากหลักสูตร หรือวิธีบูรณาการ

2.3 มีมาตรการการวัดประเมินผลจากแบบทดสอบ สํารวจและสังเกต
พฤติกรรมผู้เรียน

3. ประชาชน/ผู้รู้ในชุมชน(พ่อใหญ่จ๋า, พ่อพราหมณ์สู่ขวัญ)ปลูกฝังคุณธรรม
ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

3.2 สั่งสอนโดยวิธีเล่าสู่ฟังผ่านกิจกรรมพิธีกรรมเช่น
บายศรีสู่ขวัญ, พิธีเลี้ยงปู่ตา, พิธีไถ่ตาแขก

3.3 สร้างกฎกติกา เช่น ปรับไหมข้อละลา

4. สถานที่ที่สำคัญในชุมชน

4.1 ป่าช้า

4.2 โบสถ์

ปลูกฝังคุณธรรมด้วยการเป็นสื่อการเรียนรู้ให้ศึกษาดูงานจริงและบอก
เล่าสู่กันฟัง

1.3 บ้าน วัด โรงเรียนบ้านนาดี จะมีรูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมี
ระเบียบวินัยแก่นักเรียนอย่างไร

1.3.1 ผลจากที่ประชุมพบว่า ควรกำหนดคุณธรรมเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในตนเอง คือ การแต่งกาย
2. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในครอบครัว คือ การอดออม
3. ความมีคุณธรรม(ระเบียบวินัย)ในสังคม คือ การตรงต่อเวลา

1.3.2 วิธีการที่จะดำเนินการให้ 7.3.1 ประสบความสำเร็จจากการระดมความคิด
เห็นพบว่า ที่ประชุมมีมติเห็นชอบผู้รับผิดชอบหลักให้กับโรงเรียน
บ้านนาดี เพราะปัจจุบันมีบุคลากรที่มีความพร้อม และเป็นแหล่ง
เรียนรู้ที่ชุมชนไว้วางใจให้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น วันสำคัญ
ต่างๆ แต่ต้องมีส่วนร่วมกันทุกฝ่าย ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน
ร่วมทำ ร่วมประเมินผล

1.3.3 รูปแบบของการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยชุมชนได้ให้มี
การแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน 15 คน โดยให้มีหมู่บ้านละ 3-4 คน
ร่วมกับโรงเรียนบ้านนาดีกำหนดแนวทางวิธีการ

2. สรุปผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

2.1 เพื่อวิเคราะห์สรุปผลกิจกรรม พบว่า หัวหน้าและผู้ช่วยวิจัยจะเป็นกลไก
ที่สำคัญที่สุดที่จะสรุปผลวิเคราะห์ผลจากข้อมูลหรือระดมความคิดเห็นจาก

ที่ประชุม เนื่องจากมีความหลากหลายจึงต้องมีวิธีการที่หลากหลาย และมีการกำหนดวิธีการ การวิเคราะห์ สรุปที่เป็นกระบวนการจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้

- 2.2 การเตรียมข้อมูลสรุปผลต่อชุมชน โดยที่ประชุมได้ซักซ้อมประเด็นคำถามจากการดำเนินการวิจัยจากระยะที่ 1-2 ตามกิจกรรมที่กำหนดและที่จะดำเนินการต่อไป

กิจกรรมที่ 4

1. ผลการดำเนินงาน

1.1 สถานที่ มีความเหมาะสม เนื่องจากทีมวิจัย ทีมอาสา เครือข่ายวิจัยชุมชนสะดวกในการเดินทาง จึงประหยัดค่าใช้จ่าย จำนวนวันที่จัดเวทีคืบข้อมูลเหมาะสม เพราะมีการแจกเอกสารให้ทุกคนศึกษา จึงไม่จำเป็นต้องใช้เวลาอธิบายและชี้แจงมาก งบประมาณการดำเนินการ ค่าอาหาร เครื่องดื่ม และเอกสาร

1.2 กลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากมีผู้ประชุมถึง 90 คน

1.3 ขั้นตอนการดำเนินงานมีความเหมาะสม เครื่องมือที่ใช้คืบข้อมูลได้แก่เอกสารรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1 และเอกสารกิจกรรมการดำเนินงานระยะที่ 2

1.4 เนื้อหาที่นำมาเสนอที่ประชุม ผ่านการวิเคราะห์ และสรุปผลจึงมีความเหมาะสม มีการเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม ทีมวิจัยจะได้ใช้ประกอบการดำเนินงานในระยะที่ 3 ต่อไป

2. สรุปผลจากกิจกรรม การคืบข้อมูลสู่ชุมชน ตอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.1 เพื่อประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงานระยะที่ 1 และระยะที่ 2

2.2 เพื่อนำเสนอ และรับรองข้อมูลผลการดำเนินงานระยะที่ 1 และระยะที่ 2 จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงทำให้เกิดผลการวิจัยในระยะที่ 1 คือ

การดำเนินการระยะที่ 1

1. ชุมชนเข้าใจในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ว่า ต้องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

2. สภาพปัญหาสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อ การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ดังนี้

1. ด้านชุมชน

- ขาดการประสานงานกับผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบด้านการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการส่งเสริมปราชญ์/ภูมิปัญญาที่จะปลูกฝังคุณธรรม

2. ด้านโรงเรียน

- ขาดความชัดเจนของหลักสูตรในการพัฒนาคุณธรรม
- ขาดการประสานงานบ้าน วัด โรงเรียนในการปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการนำปราชญ์ หรือภูมิปัญญามาสอดแทรกในการปลูกฝังคุณธรรม

3. วัด

- ขาดผู้นำทางศาสนาที่นำเสนอวิธีการที่ปลูกฝังคุณธรรม
- ขาดการประสานงานกับหน่วยงาน

3. ทีมวิจัย และทีมอาสาวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวิจัยเบื้องต้น มีส่วนร่วม
บริหารโครงการทุกขั้นตอน และทุกกระบวนการ

การดำเนินการระยะที่ 2

1. มีความรู้ความเข้าใจชัดและตระหนักสำนึกในการดำเนินการที่จะพัฒนาบริบทและ
ชุมชน วัด โรงเรียนของตนที่เป็นที่อาศัยให้อย่างตั้งใจ
2. รู้และเข้าใจบอกได้ว่าในอดีตมีวิธีการปลูกฝังคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น
จากพระ, ครู, ปราชญ์ และภูมิปัญญาในชุมชน
3. มีความต้องการที่จะปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กโดยผ่านเป็นคณะกรรมการที่จะ
ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนทุกกระบวนการของการดำเนินการปลูกฝัง
คุณธรรม(ความมีระเบียบวินัย)

กิจกรรมที่ 5

1. ผลการดำเนินงาน ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 1, 2 ดังนี้

ข้อที่ 1 เพื่อหาวิธีการ รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
พบว่าสมาชิกที่ประชุมให้มีการนำปราชญ์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมด้าน
ความมีระเบียบวินัย เพราะเห็นว่า ผลการปลูกฝังคุณธรรมในอดีตของบ้าน วัด โรงเรียนบ้านนาดี มีการ
ใช้ปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาดำเนินการ

ข้อที่ 2 เพื่อเก็บข้อมูลจากที่ประชุมในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมี
ระเบียบวินัย พบว่า สมาชิกที่ประชุมเห็นชอบให้มีหน่วยงานหรือองค์กรรับผิดชอบโดยตรง สรุปรูปเป็นมติ
ที่ประชุม มอบหมายให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาคุณธรรมประจำหมู่บ้านนาดี และแต่งตั้งคณะทำงานใน
การปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 15 คน และให้ดำเนินการ ร่างแนวทางดังกล่าว
ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน โดยให้นำมติที่ประชุมว่าควรมีปราชญ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วม
กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมอยู่ด้วย

จึงเห็นว่าควรริบดำเนินการตามมติของสมาชิกในที่ประชุม

กิจกรรมที่ 6

1. สรุปผลการดำเนินงาน พบข้อสรุปทุกขั้นตอน ตอบคำถามของจุดประสงค์

1.1 เพื่อกำหนดตัวชี้วัดการมีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยโรงเรียน
บ้านนาดี

1.2 เพื่อร่างโครงสร้างแนวทางหรือรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมี
ระเบียบวินัยให้นักเรียนนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวันได้

ระยะที่ 3

กิจกรรมที่ 1

1. ขั้นตอนดำเนินการ การนำรูปแบบที่ร่วมกันสรุปได้ไปปฏิบัติการ

1.1 ขั้นตอนการนำรูปแบบไปทดลองปฏิบัติการ

1) จัดกลุ่มนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือกันได้
2) วิเคราะห์กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมเพื่อบูรณาการตามสาระการเรียนรู้
แต่ละช่วงชั้นให้สามารถนำมากำหนดการเรียนรู้ จัดทำคู่มือครูจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมี
ระเบียบวินัย เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้าทีมวิจัย

3) จัดหาสื่อและแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่เหมาะสม

4) จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมตามคู่มือ

5) เก็บข้อมูลเป็นระยะ

6) วัดและประเมินผล

7) นำเสนอผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมต่อทีมวิจัย

8) ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย
สำหรับนักเรียนบ้านนาดี เป็นระยะ 3 เดือน เริ่มวันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2551
จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยวิธีบูรณาการ

1.2 เนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม

1) ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม

- ความมีระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย
- ความมีระเบียบวินัยด้านการออกม
- ความมีระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา

2) คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง

การแต่งกาย มีตัวชี้วัดดังนี้

- ผมนักเรียนชายทรงเกรียน
- ผมนักเรียนหญิงยาวไม่เกินไหล่

- เสื้อผ้า ตามระเบียบของโรงเรียนบ้านนาดี
- นักเรียนชายไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง
- รองเท้า ถุงเท้า ให้เป็นไปตามระเบียบโรงเรียน

3) คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในครอบครัว

การอดออม มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ซื่อเฉพาะที่จำเป็น
- มีการทำพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพรทั้งที่บ้านและโรงเรียน
- ประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ
- ลด ละ เลิกอบายมุข
- ใช้น้ำ-ไฟอย่างเห็นคุณค่า
- ไม่กินขนมขบเคี้ยว ขนมหวาน

4) คุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในสังคม

การตรงต่อเวลา มีตัวชี้วัด ดังนี้

- ไป-กลับ ตามกำหนดโรงเรียน
- ส่งงาน-การบ้านตามกำหนด
- กระตือรือร้นที่จะทันเวลาทุกสถานการณ์
- ไม่ผัดนัดโดยมีสมุดบันทึก
- ทุกวิชาต้องไม่ผัดนัด

1.3 จัดทำกำหนดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง

เนื้อหา	จุดประสงค์	การจัด กระบวนการเรียน	เวลา	หมายเหตุ
1.ความหมายและ ความสำคัญของคุณธรรม 1.1 ความมีระเบียบ วินัยการแต่งกาย 1.2 ความมีระเบียบ วินัยการอดออม 1.3 ความมีระเบียบ วินัยการตรงต่อเวลา	1.มีความรู้ความเข้าใจ 2.บอกความสำคัญได้ 3.อธิบายถึงตัวชี้วัด คุณธรรม 3 ด้านได้	ศึกษา ค้นคว้า จัดทำ รายงานและมีการจัด แฟ้ม	4 ชั่วโมง	-สื่อ ICT. -เอกสาร
2.คุณธรรมด้านความมี	-ตระหนักและปฏิบัติ	-กระบวนการเรียนรู้	10 ชั่วโมง	-ประเมิน

ระเบียบวินัยตนเอง (การแต่งกาย)	ตามได้ถูกต้อง	แบบบูรณาการ -การปฏิบัติจริง		พฤติกรรม -สังเกต พฤติกรรม จากการจัด กิจกรรม ประจำวัน
3.คุณธรรมด้านความมี ระเบียบในครอบครัว (การอดออม)	-ปฏิบัติการเป็นผู้ อดออมตามตัวชี้วัด ได้	-กระบวนการพัฒนา ค่านิยมในการ อดออม ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก ขั้นที่ 2 ประเมินเชิง เหตุผล ขั้นที่ 3 กำหนดสิ่ง คึงาม ขั้นที่ 4 วางแผน ปฏิบัติจริง ขั้นที่ 5 ปฏิบัติจริง -โครงการคุณธรรม	10 ชั่วโมง	
4. คุณธรรมความมี ระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)	-ปฏิบัติตนเป็นคนตรง ต่อเวลา -ร่วมมือการแก้ปัญหา ของการไม่ตรงต่อ เวลา	-กระบวนการเรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง -การเรียนการสอน แบบบูรณาการ	10 ชั่วโมง	
การจัดเวทีคนดี 3 คุณธรรม	เพื่อให้นักเรียนเสนอ กิจกรรมทำความดี	จัดนิทรรศการ	6 ชั่วโมง	
รวม			40 ชั่วโมง	

คู่มือครู กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย (12 สัปดาห์/40 ชั่วโมง)

1. กิจกรรมก่อนจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

การแต่งกาย

- สุภาพ เหมาะสมทั้งครู/นักเรียน
- ทรงผม ควรเรียบร้อย
- น้ำหอม แป้ง ไม่ควรมีกลิ่นแรงจนรำคาญ

สติ

- ทำสมาธิ หลับตา 1 – 5 นาที ก่อนทำกิจกรรม

เนื้อหา

- ศึกษาคู่มือ พร้อมทั้งจะประยุกต์ บูรณาการให้เหมาะสม
- เตรียมสื่อให้ครบ

สถานที่

- ห้องจัดกิจกรรมสะอาดดูสบายตา
- ควรมีเครื่องอุปกรณ์ สื่อที่พร้อมใช้

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย

2.1) เป้าหมาย

1. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง (การแต่งกาย)
2. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในสังคม (การตรงต่อเวลา)

2.2) รูปแบบการจัดกิจกรรม

นำเป้าหมายแปลงสู่พฤติกรรมแล้วจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรม

ประจำวัน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 นักเรียนมีวินัย(ตนเอง)

- มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ทันทเวลา
- มาเรียนตรงตามกำหนด
- เก็บวางรองเท้าถูกต้องเป็นระเบียบ
- อุปกรณ์การเรียน สมุด กระเป๋า เป็นระเบียบ
- แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน

กิจกรรมที่ 2 ห้องเรียนเป็นระเบียบวินัย

- บน โต๊ะ ใต้ โต๊ะ และพื้นที่ที่มีความสะอาดน่าดู
- โต๊ะเก้าอี้จัดเป็นระเบียบ

- ถังขยะ ไม่ควาจัดเป็นระเบียบ
- หยากไข่ตามเพดาน ผนัง ห้องเรียน ไม่มี
- มีเวลากำหนดเปิด-ปิดไฟฟ้าอย่างเป็นระบบ

กิจกรรมที่ 3 น่ารัก — น่าเรียน

- พูดทักทายด้วยภาษาที่สุภาพ (ค่ะ ครับ)
- ไม่ล้อหรือแซวให้เพื่อนเสียใจ
- ไม่ขบเคี้ยวขนมหวานขณะเข้าห้องเรียน
- นำสิ่งของเหลือใช้มาประยุกต์ซ่อมใช้ได้ อีก เช่น สมุด

กิจกรรมที่ 4 เด็กดีมีวินัย

1. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง (แต่งกาย)
2. ความมีระเบียบวินัยในครอบครัว (อดออม)
3. ความมีระเบียบวินัยในสังคม (ตรงเวลา)

พฤติกรรมดังนี้

1. เสื้อผ้าที่บ้าน โรงเรียนต้องสะอาด
2. รู้จักนำเสื้อผ้าเก่ามาประยุกต์ใช้
3. รู้คุณค่าของน้ำ-ไฟฟ้า(ประหยัด)
4. กระตือรือร้นที่จะทำงาน-เรียน
5. ปฏิบัติต่อครูด้วยถ้อยคำและการกระทำที่เคารพ

กิจกรรมที่ 5 เอาใจใส่ก่อนเรียน

- สวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย
- นั่ง หรือ ทำสมาธิก่อนมีการเรียนการสอน
- บันทึกความดีตามกิจกรรมประจำวัน
- บันทึกความดีของบุคคลที่มีความคุ้นเคยรอบข้าง เช่น (พ่อ, แม่, ผู้ปกครอง, พระภิกษุ, สามเณร, ครู และเพื่อน)

กิจกรรมที่ 6 พากเพียรแห่งความดี

- นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้บันทึกความดีของตนและคนคุ้นเคย
 - มีการประชุมก่อนแบ่งงาน ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น โครงการงานคุณธรรม
 - นำเสนอผลงานแห่งความดีเป็นระยะ (เดือนละ 1 ครั้ง)
- เช่น มีการเสนอโครงการงานคุณธรรม เป็นต้น

3. กระบวนการพัฒนาระเบียบวินัยจากกิจกรรมประจำอย่างต่อเนื่อง

ในการฝึกกิจกรรมประจำดังกล่าว ซึ่งในแต่ละเดือนมีกระบวนการพัฒนาคุณธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

เดือนที่ 1 รู้จักปฏิบัติ

เดือนที่ 2 ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

เดือนที่ 3 เขียนความรู้สึกจากผลการปฏิบัติ

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

เดือนที่ 1 อธิบายขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ได้

เดือนที่ 2 อธิบายความรู้สึกที่ได้ทำกิจกรรมนั้นๆ ได้

เดือนที่ 3 บอกเหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำกิจกรรมนั้นๆ และผลที่ได้จากการทำกิจกรรมนั้นๆ

4. การบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนของโครงการนี้แล้ว พบว่าได้จัดให้มีการ บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระ โดยจะเพิ่มเรื่องของนิยายความมีระเบียบวินัยในตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยมีครูดูแลการปฏิบัติกิจกรรมประจำให้ครบถ้วน ซึ่งต้องตกลงกันเพื่อให้ นักเรียนมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยอย่างแท้จริง

4.1 บูรณาการกลุ่มสาระภาษาไทย

ในโครงการมีหนังสือ สื่อบ้างๆ มากมาย บ้างก็มีราชาศัพท์ บ้างก็เป็นเรื่องราวดีๆ จากทั่วทุกมุมโลก บ้างก็เป็นเรื่องราวจากพระไตรปิฎก สามารถนำมาเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาได้ เมื่ออ่านเสร็จแล้วก็บันทึกลงในสมุดบันทึกความดี หัวข้อ “บันทึกการอ่าน” นักเรียนจะได้ฝึกจับประเด็น สรุปสาระสำคัญ ฝึกคิดวิเคราะห์ว่าจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร แม้แต่การ สวดมนต์ก็สามารถ ใช้ฝึกการอ่านได้

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องบันทึกความดีของตนเอง คนรอบข้าง ลงในสมุดบันทึกความดีทุกวัน เขียนเรียงความ นั่นคือฝึกการเขียนแก่ผู้เรียนนั่นเอง คุณครูสามารถดูได้ว่านักเรียนสะกดได้ถูกต้องหรือไม่ ใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่

ถ้าเทียบกับมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า สอดคล้องกับหลายมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น ท 1.1.1, ท 1.1.2, ท 2.1.1, ท.2.1.2, ท 3.1.1, ท 4.1.1 เป็นต้น

4.2 บูรณาการกลุ่มสาระคณิตศาสตร์

กิจกรรมที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ดังนี้

1) โรงเรียนต้องมีการประสานงาน มีกระบวนการ มีส่วนร่วมกับชุมชน ให้เข้ามาร่วมพัฒนาวางแผนการปลูกฝังระเบียบวินัยนักเรียน โดยการระดมความคิดเห็นจากทุกคนที่มีส่วนได้เสีย เช่น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองนักเรียน

“...ถ้าทำผิดวินัยโรงเรียนให้นำหนังสือถึงผู้ปกครองโดยฝากกรรมการนักเรียนไป...”

2) โรงเรียนต้องกำหนดระเบียบของโรงเรียน ว่าด้วย ระเบียบวินัยเกี่ยวกับ

- การแต่งกาย/มารยาท
- การอดออม
- การตรงต่อเวลา

เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน ถ้าข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...โรงเรียนควรเขียนระเบียบวินัยตัวโตๆ นักเรียนจะได้เห็นและไม่ผิดระเบียบ...”

3) โรงเรียนควรพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านวินัยและพัฒนาให้นักเรียนมีระเบียบวินัยดีขึ้น เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยใช้สื่อ นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลจุดประสงค์ ดังข้อมูลจากครูและนักเรียน

“...นิมนต์พระที่มีความรู้มาช่วยสอนและอบรมเด็ก...”

“...จัดอบรมครูเกี่ยวกับการสอนของการปลูกฝังคุณธรรมบ้าง...”

“...จัดสร้างแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย...”

4) ชุมชนต้องสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการแต่งกาย อดออม และตรงต่อเวลา ให้กับนักเรียน นั่นคือ ประพฤติปฏิบัติตน คอยชี้แนะ ตักเตือน รวมทั้งให้เหตุผล ข้อดี ข้อเสีย ของการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องต่างๆ ได้ ถ้ามีข้อตกลง จากข้อมูลที่ได้จากผู้ปกครองนักเรียน

“...ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแล เมตตาต่อเด็ก...”

จากแนวทางการพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดผลดังปฏิบัติแล้ว และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังกล่าว

กิจกรรมที่ 3

1. สรุปผลจากกิจกรรมที่ 3 สามารถตอบจุดประสงค์ได้ทุกข้อ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชนให้เห็นสภาพปัจจุบัน
 - 1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนต่อชุมชน
 - 1.3 เพื่อนำเสนอขั้นตอนรายละเอียดของรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ได้พัฒนาแล้วต่อชุมชนเพื่อความยั่งยืน

กิจกรรมที่ 4

1. สรุปผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน
 - 1.1 เตรียมความพร้อมก่อนนำเสนอ โดยทีมวิจัย
 - 1.1.1 นำเสนอข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1, 2 และ 3
 - 1.1.2 จัดนำเสนอเป็นภาพสรุปตามประเด็นคำถามวิจัย ประกอบด้วย
 - บริบท (สภาพก่อนดำเนินการวิจัย)
 - ปัจจัย (บทบาทหน้าที่ที่มีส่วนร่วมของการวิจัย)
 - กระบวนการมีส่วนร่วม (ขั้นตอนการดำเนินงาน) ให้สามารถปรับปรุงยืดหยุ่นได้
 - 1.2 การประชาสัมพันธ์ โดยทีมวิจัยรับหน้าที่ประชาสัมพันธ์
 - 1.2.1 นักเรียนบอกเล่าต่อผู้ปกครอง
 - 1.2.2 ใช้สื่อเสียงตามสายประชาสัมพันธ์
 - 1.2.3 หนังสือราชการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 กิจกรรมนำเสนอผลการวิจัยต่อชุมชน

อาศัยความร่วมมือกับทุกคน เพื่อให้เกิดความตระหนักและน่าสนใจ จึงมีความเห็นร่วมกันจัดงาน “เปิดบ้านคุณธรรม” โดยมีผู้นำชุมชน ผู้สนใจเข้าร่วม ตลอดจนเชิญผู้บังคับบัญชา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี ร่วมเป็นเกียรติและเป็นประธานเปิดงาน โดยถือว่าทุกคนร่วมเป็นเจ้าภาพร่วมกันในครั้งนี้

1.4 สะท้อนผลงานจากผู้เกี่ยวข้อง

ถือว่าเป็นเวทีใหญ่และเป็นเวทีสุดท้ายของโครงการวิจัยครั้งนี้ จึงเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่านที่ร่วมงาน “เปิดบ้านคุณธรรม” ครั้งนี้ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมอื่นๆ ต่อไป

1.5 สรุปผลการดำเนินงาน

ถือว่าเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่ชุมชน โดยทีมวิจัยหลักจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต ในแต่ละกิจกรรมมาสรุปทั้งส่วนที่ดีและที่น่าจะพัฒนา เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงผลการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. สรุปผลการดำเนินงาน สามารถตอบคำถามของจุดประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยตลอดโครงการวิจัยต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลต่อกิจกรรมดังกล่าวได้เกิดกิจกรรมที่ใหม่จากการเสนอแนะจากชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถร่วมกันปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านความมีระเบียบวินัย ดังนี้

- ชุมชนเกิดความตระหนักที่จะดูแลลูกหลานด้านระเบียบนักเรียน โดยวางมาตรการและหาทางพัฒนารูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมดังกล่าวร่วมกันอย่างมีระบบ
- นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจากกิจกรรมที่ บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันจนเกิดเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการคุณธรรมพัฒนาวินัยของนักเรียน เป็นตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เข้าร่วมพัฒนากับอีก 24 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในภาคสงฆ์ 10 ระหว่างวันที่ 8 – 12 ตุลาคม 2551 ณ วัดพระพุทธรบาท อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

2.2 เพื่อเสนอรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่ผ่านการพัฒนาสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้เกิดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยที่มีขั้นตอนรายละเอียดที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง เป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้ ดังนี้

- 2.2.1 ให้มีบุคคลในชุมชนหรือปราชญ์ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิด หาแนวทางปลูกฝังคุณธรรม ได้แก่ นายปาน สิงห์วงษ์ และนายสนอง ส่งเสริม
- 2.2.2 ให้มีหน่วยงานหรือศูนย์พัฒนาคุณธรรมที่สะดวกดำเนินการ ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาดี
- 2.2.3 มีคณะดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมไม่ต่ำกว่า 15 คน เป็นผู้สร้างรูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม
- 2.2.4 กำหนดคุณธรรมด้านความมีระเบียบไว้ชัดเจน ดังนี้
 - ด้านที่ 1 วินัยในตนเอง ได้แก่ การแต่งกาย
 - ด้านที่ 2 วินัยในครอบครัว ได้แก่ การอดออม

- ด้านที่ 3 วินัยในสังคม ได้แก่ การตรงต่อเวลา

2.2.5 จัดคณะทำงานด้านละ 5 คน เพื่อสร้างและกำหนดตัวชี้วัดของวินัย

แต่ละด้าน (จากข้อ 4)

2.2.6 กำหนดตัวชี้วัด

2.2.7 จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบ

วินัยของนักเรียนบ้านนาดี ใช้เวลาทั้งหมด 40 ชั่วโมง

2.3 เพื่อประชาสัมพันธ์กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชน มีวิธีการและ

เทคนิค ดังนี้

2.3.1 ก่อนนำเสนอผลการวิจัย

- ใช้สื่อเสียงตามสายประชาสัมพันธ์ทุกวัน
- ใช้นักเรียนเล่า/ชักชวน ผู้ปกครองให้ทราบ
- ใช้นั่งสื่อราชการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ผู้สนใจทั่วไป
- อื่นๆ

2.3.2 ระหว่างดำเนินการนำเสนอผลการวิจัย

- จัดนิทรรศการผลงานนักเรียน เช่น โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
- แจกเอกสารที่ร่วมกันจัดทำสรุปเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม
- นำเสนอบนเวที

2.3.3 หลังการดำเนินงาน

- ประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดจากการวิจัย “กระบวนการมีส่วนร่วม บ้าน

วัด โรงเรียน ชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียนบ้านนาดี

ได้แก่ - ครูสามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมได้รับรางวัลครูดี
ในดวงใจ (ได้แก่ นางเบญจใจพร เชื้อทอง)

- ครูที่สามารถจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมบูรณาการกิจกรรม
ยูวาทชาด สามารถนำไปจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการ
เลื่อนวิทยฐานะ (ได้แก่ นางสาวบังอร จันทร์ถอด)
- นักเรียนสามารถจัดทำโครงการคุณธรรมวินัยดี 5 ดี
บ้านนาดี ชนะเลิศระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี เขต 4 ระดับเหรียญทองจากการประกวด
โครงการคุณธรรมจากคณะสงฆ์ 10
- โรงเรียนบ้านนาดี เป็นโรงเรียนพัฒนาคุณธรรมดีเด่น
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

(โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ/คุณธรรมชั้นนำ)

โดยมี Best Practices ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรม

โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนโดยโครงงานคุณธรรม

และใช้สื่อ ICT

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ดำเนินการทำโครงการกระบวนการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสำหรับเด็กและเยาวชน ภูมิศึกษา: โรงเรียนบ้านนาดี ได้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ และทุกกิจกรรมเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดองค์ความรู้และประยุกต์ความรู้จัดทำรูปแบบและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมนี้ทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีการพัฒนาตนเอง ได้พัฒนาระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม สามารถแก้ปัญหาชุมชนได้ การพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับบริบท ปัจจัย สิ่งแวดล้อมของชุมชน มีการจัดคุณธรรมด้านความมีระเบียบเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านตนเองคือการแต่งกาย โดยมีตัวชี้วัดที่บ้านและโรงเรียน 2) ด้านครอบครัวคือการอดออม โดยมีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม 3) ด้านสังคมคือการตรงต่อเวลา มีตัวชี้วัดทั้งที่บ้านและโรงเรียน

จากการปฏิบัติการวิจัยท้องถิ่น ทำให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ทั้งทางตรง ชุมชนมีโอกาสได้ดูแลระเบียบวินัยของลูกหลานทางอ้อม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งหมดของผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมที่จะแสดงความคิดเห็น ร่วมการวางแผนการทำงาน ร่วมปฏิบัติตามแผนงาน ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในความสำเร็จ จึงเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลนาดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ที่จะทำงานสอดคล้องกลยุทธ์ที่ 1 คุณธรรมนำความรู้และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดให้โรงเรียนบ้านนาดี เป็นโรงเรียนคุณธรรม/วิถีพุทธขั้น รุ่นที่ 1 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เกิด Best Practices การปลูกฝังคุณธรรมจนเป็นตัวแทนจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง โดยใช้กิจกรรม “โครงงานคุณธรรม” เป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ศึกษาดูงาน และเข้าร่วมการประกวดระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เป็นตัวแทนสู่ระดับภาคสงฆ์ 10 (25 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) มีครูและนักเรียนได้รับรางวัลการประพฤติตนในคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดเป็นรูปธรรม ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

แนวทางสู่ความสำเร็จ

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างพลังให้กับชุมชนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแก่นักเรียนอย่างแท้จริง แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์แพร่หลาย โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชนและเด็กของโรงเรียนบ้านนาดี ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 คุณธรรมนำความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ พอสรุปได้

- 1) ปัญหาที่วิจัย ได้แก่ เวลาดำเนินงานไม่ตรงกัน เกิดการนัดหมายที่ผิดพลาดเกิดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติการวิจัย ใช้วิธียืดหยุ่นการปฏิบัติการวิจัยให้ได้ เช่น การกิจของทางราชการทำให้ทีมวิจัยที่เป็นราชการจำเป็นต้องปรับกิจกรรมเวลาออกไปจึงซ้ำ งานไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 2) ปัญหาจากกลุ่มประชากร ได้แก่ ความเข้าใจในการทำวิจัย จึงเกิดผลต่อข้อมูล เพราะไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง เนื่องจากกลัวความผิดจึงให้ข้อมูลไม่ละเอียดพอ

ข้อเสนอแนะงานวิจัยท้องถิ่น

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นครั้งนี้แตกต่างจากการวิจัยที่นักวิชาการทั่วไปออกแบบวิจัยแก้ปัญหาเป็นไปตามบริบท ความต้องการจากชุมชน เพราะชุมชนได้รับผลจากการวิจัยอย่างแท้จริงจากสิ่งร่วมคิดร่วมวางแผนงาน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมประเมินผล ร่วมชื่นชมความสำเร็จ ดังนั้น ทีมวิจัยจะต้องมีการบูรณาการความรู้ความเข้าใจตามความเหมาะสมและมีการยืดหยุ่นสูง

เป็นการพัฒนาวิชาชีพในฐานะนักวิจัย ทำให้เกิดความรอบรู้เข้าใจชุมชนเชิงลึก มีการประสานกับบุคคล องค์กร หน่วยงานอื่นๆ อันจะเกิดผลต่อการปฏิบัติงาน การส่งเสริมการสนับสนุนการเพิ่มวิทยฐานะ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสสนับสนุนบุคลากรได้ทำงานวิจัยชุมชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นครั้งต่อไป ควรศึกษาคุณธรรมด้านอื่น เช่น คุณธรรม 8 ประการ ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ
ตลอดจนการวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนการพัฒนาอาชีพของชุมชนให้อยู่ดีกินดี
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศิลปะการแสดงที่มีอยู่ในชุมชนเพื่ออนุรักษ์ สืบสาน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. หลักการวิธีการจัดจริยศึกษาและหัวข้อจริยธรรมสำหรับใช้
อบรมสั่งสอนนักเรียนนักศึกษา (ฉบับทดลอง). 2521.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521. 2520.
- _____. แนวทางการพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2523.
- _____. คู่มือการทำให้และการรักษาอุปกรณ์การสอน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- _____. คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่เป็นความมีวินัย
และความเป็นประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
(อัดสำเนา), 2541.
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. วิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน ปี 2541. กรุงเทพฯ
(อัดสำเนา), 2541.
- แก่นคุณ วิเศษการ. ผลกิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชน
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
2539.
- คณะกรรมการนโยบายวิจัยและประเมินผล กรมพัฒนาชุมชน. แผนหลักการวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน
พ.ศ. 2542-2545. กรุงเทพฯ, 2542.
- จานุวัฒน์ เกิบบุญเกิด. การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้หุ่นมือกับการใช้เกมส์. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. 2534.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยในปัจจุบัน. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.
- _____. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานวิจัย
ฉบับที่ 21. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2520.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ
มารดาไทย. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.

- นีออน กลิ่นรัตน์. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง
ในชนบทที่มีสภาพแตกต่าง. รายงานการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.
- บุญชร แก้วส่อง. การเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นในสังคมเมืองและชนบท
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและแบบแผนการคิดต่างกัน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- ปรีชา คล้ามพักตร์. “การปลูกฝังจริยธรรม : แนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ : วารสารสถาบันราชภัฏ
นครราชสีมาจารย์,” 9 (มิถุนายน-ตุลาคม 2537) : 18-40, 2537.
- พงษ์ธร เกรียงอุบล. การเห็นแบบอย่างกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนใน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2537.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2526.
- พระธรรมปิฎก. อุดมธรรมนำจิตสำนึกของสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, 2537.
- มาลินี จุฑารพ. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิทยาวินิจฉัย, 2539.
- มานิช ตันชวณิช. ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ. คุรุปริทัศน์, 2523.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. เอกสารคำสอนเรื่องเด็กกับการพัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับจริยธรรม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- รุ่งรัตน์ ตั้งคณานุรักษ์. “สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน,” โรตารี. 15 (มีนาคม 2541) :
43, 2541.
- ศักดิ์ชัย นิธิภูว. จริยศาสตร์ศึกษา. โอเดียนสโตร์, 2525.
- ศิริพร คุกริมย์. การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสอดคล้องกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. การพัฒนาเด็กและเยาวชน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2526.
- สงบ ลักษณะ. 25 ปี ศรีนครินทรวิโรฒบางแสน 8 กรกฎาคม 2523. ม.ป.ท., 2523.
- ส.วาสนา ปวาลพฤกษ์. “การวัดจริยธรรม,” วารสารการวัดผลการศึกษา. 14 (กุมภาพันธ์-ธันวาคม
2535) : 1. 2535.
- สมบูรณ์ ศาลาชีวิน. จริยธรรมพัฒนาการและการวัด. ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2522.

สุกรี รักษ์ศรีทอง. “การพัฒนาเยาวชนนอกโรงเรียนเพื่อความมั่นคงของชาติ,” วารสารรัฐสภาภิรักษ์
2 (4) : 1-2, 2530.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนเรื่องสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2531.

เสาวนีย์ เสนาสุ. งานอาสาสมัครและกิจกรรมเยาวชน. กรุงเทพฯ : โอ เอ พรินต์ติ้งเฮาส์, 2532.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการอบรมครูและแนว
ทางการใช้หลักสูตรประถมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

อิสรา รัตติศิริ. ทักษะคิดมหาวิทยาลัยและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาที่เคยมีพฤติกรรม
ไม่อยู่ในวินัยและนักศึกษาที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยในกลุ่มนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพัก
นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.

อำนวย ทะพังก์แก และชยันต์ วรรณะภูติ. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยในปัจจุบัน.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.

Turiel E. An Experiment test of the Sequentially of Development Stage in the Child's
Moral Judgment. Journal of Personality and Social Psychology, 1966.

ภาพกิจกรรมระยะที่ 1

ภาพกิจกรรมระยะที่ 2

ภาพกิจกรรมระยะที่ 3

ประวัติหัวหน้าทีมวิจัย

ชื่อ-สกุล	นายโสวัฒน์ พรมสุพรรณ
วันเดือนปีเกิด	4 พฤษภาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
ที่อยู่ปัจจุบัน	381/1 ถนนพลแพน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
พ.ศ. 2529	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2534	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2549	กำลังศึกษาต่อปริญญาคุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี